

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ

ДЕЛО DANILEȚ v. РУМЪНИЯ

(Жалба № 16915/21)

СПРИ СЕ

Чл. 10 • Свобода на изразяване • Дисциплинарна санкция, постановена от Висшия съдебен съвет срещу съдия, публикувал две съобщения на страницата си във Facebook • Решения на национални съдилища, постановени при липса на баланс на конкурентни интереси в съответствие с определени критерии в практиката на Европейския съд • Наличието на посегателство срещу достойнството и честта на магистратската професия е недостатъчно доказано • Основанията не са относими и достатъчни

Изготвен от Регистратурата. Не обвързва съда.

СТРАСБУРГ

20 февруари 2024 г

Това решение ще стане окончателно при условията, определени в член 44 § 2 от Конвенцията. Може да претърпи корекции на формата.

По делото Danileț v. Румъния,

Европейският съд по правата на човека (четвърто отделение), заседаващ в състав, състоящ се от :

Габриеле Кучко-Щадлмайер , президент ,

Тим Айке,

Фарис Вехабович,

Армен Арутюнян,

Ана Мария Гера Мартинс,

Ан Луиз Борман,

Sebastian Rădulețu , съдии ,

и Ilse Freiwirth, *секретар на отдела* ,

Като взе предвид жалбата (№ 16915/21) , насочена срещу Румъния и чийто гражданин на тази държава, г-н Vasilică-Cristi Danileț („ жалбоподателят “) се обърна към Съда на 18 март 2021 г. съгласно член 34 от Конвенцията за защитата на правата на човека и основните свободи („ Конвенцията “),

Като взе предвид решението да се доведат до вниманието на румънското правителство („ правителството “) оплакванията относно предполагаемите атаки срещу свободата на изразяване на жалбоподателя и неговата професионална репутация,

Като взе предвид забележките, съобщени от правителството и тези, съобщени в отговор от жалбоподателя, както и коментарите, получени от асоциацията „ Форум на съдиите в Румъния “, която председателят на секцията упълномощи да действа като трета страна, встъпила,

След обсъждане на четири очи на 4 юли и 17 октомври 2023 г. и 16 януари 2024 г.

Постановява следното решение, прието на тази дата :

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Жалбата се отнася до последиците от дисциплинарно наказание, постановено от Висшия съдебен съвет срещу съдия, който е публикувал две съобщения на страницата си във Фейсбук (чл. 10 от Конвенцията). То се отнася и за предполагаемо увреждане на професионалната репутация на съответното лице (член 8 от Конвенцията).

ВСЪЩНОСТ

2. Жалбоподателят е роден през 1975 г. и живее в Клуж-Напока. Той беше представяван от М^e N. Popescu, адв.

3. Правителството беше представявано от своя агент, г-жа ^{OF} Ezer, от Министерството на външните работи.

I. СЪОБЩЕНИЯ, ПУБЛИКУВАНИ ОТ ЗАЯВИТЕЛЯ

4 . По време на фактите жалбоподателят е бил съдия в Окръжния съд на Клуж. Той беше известен с активното си участие в дебатите за демокрацията, върховенството на закона и справедливостта и се радваше на висока национална известност като бивш член на Висшия съдебен съвет (наричан по-нататък „ ВСС “), бивш заместник-председател на съда , бивш съветник на министъра на правосъдието, член-учредител на две неправителствени организации, работещи в областта на демокрацията и правосъдието и автор на няколко правни статии.

5 . На 9 януари 2019 г. жалбоподателят публикува следното съобщение на страницата си във Facebook :

„ Някой може да е забелязал поредицата от атаки, дезорганизацията и дискредитацията, на които са подложени институции като Главната дирекция за информация и вътрешна защита, Румънската разузнавателна служба, полицията, Националната дирекция за борба с корупцията, жандармерията, обществеността прокуратура към ВКС, ВКС, армия. [Въпросните атаки] не се появиха случайно след „ злоупотребите, извършени от институциите на властта “. Знаем ли какво означава липсата на ефективност, още по-лошо би било възобновяването на политическия контрол върху [въпросните] институции : службите, полицията, съдебната система, армията ? А що се отнася до армията, някой имал ли е възможност да разсъждава върху член 118 § 1 от Конституцията, който гласи, че „ армията се подчинява изключително на волята на народа, за да гарантира (...) конституционна демокрация “ ? Какво би станало, ако един прекрасен ден видим армия по улиците да защитава... демокрацията, защото днес виждаме, че броят на подкрепата намалява ? Ще се изненадате ли да разберете, че това решение ще (...) е в съответствие с Конституцията !? Според мен дървото е това, което крие гората (...)

6 . На 10 януари 2019 г. жалбоподателят публикува, отново на страницата си във Фейсбук, хипервръзка към статия в пресата със заглавие „ Сигналът за тревога, подаден от прокурор. В наши дни животът в Румъния представлява огромен риск. Червената линия е премината, що се отнася до правосъдието “, се казва в статия, публикувана в национален новинарски сайт. В интервю, което е тема на въпросната статия, прокурорът Ц.С. изрази своята гледна точка относно воденето на наказателни дела, извършвани от

прокуратурата и затрудненията, които срещат прокурорите при работа с възложените им преписки. Това второ съобщение, публикувано от жалбоподателя, беше придружено от следния коментар :

„ Ето един прокурор, в чиито вени тече кръв : той говори открито за освобождаването на опасни затворници, за лошите идеи на нашите лидери по отношение на законодателните реформи и за линча на магистрати ! »

7 . Първото съобщение (параграф 5 по-горе) беше подхванато и коментирано на следващия ден от някои от националните медии.

8. Второто съобщение (параграф 6 по-горе) също беше обект на няколко коментара.

9. На 10 януари 2019 г. говорител на съдебната инспекция информира главен инспектор Л. Н. за съдържанието на двете съобщения на жалбоподателя. Същият ден съдебният инспекторат автоматично предприе дисциплинарни действия.

II. ДИСЦИПЛИНАРНАТА ПРОВЕРКА ПРЕДИ СЪДЕБНАТА ПРОВЕРКА

10 . На 17 януари 2019 г. съдебният инспекторат започна дисциплинарно разследване срещу жалбоподателя за уронване на честта и доброто име на правосъдието (член 99 а) от Закон № 303/2004 за статута на съдиите и прокурорите – параграф 28 по-долу). Съдебен инспектор анализира съдържанието на първото съобщение на жалбоподателя (параграф 5 по-горе). Той отбеляза, че това съобщение е било възприето и коментирано от единадесет различни медии и че засегнатото лице е предположило, че за защита на демокрацията намесата на армията би била решение в съответствие с конституцията. По отношение на второто съобщение (параграф 6 по-горе), съдебният инспектор отбелязва, че жалбоподателят, който е публикувал отново статия в пресата, е добавил лични коментари, насърчавайки магистратите да говорят публично по въпроси, свързани с правилното функциониране на правосъдието, критикувайки реформите, „ линчования ” на магистрати и негативните последици от обезщетителния иск, като се придържа към съдържанието на въпросната статия. Съдебният инспектор се позовава на разпоредбите на Етичния кодекс на магистратите и счита, че има индикации, че жалбоподателят не е спазил задължението за поверителност, което може да накърни добрия имидж на правосъдието.

11 . На 4 февруари 2019 г., преди съдебната проверка, жалбоподателят за първи път твърди, че статиите в пресата, които включват двете му съобщения, публикувани на страницата му във Фейсбук, не трябва да се използват като доказателство, тъй като не се приписват на него. Тогава той припомни, че първото му съобщение е публикувано в рамките на назначаването на началника на кабинета, следователно без никаква връзка със съдебната му дейност, професионалната му репутация или престижа на правосъдието. По отношение на второто си съобщение той поддържа, че изразяването на подкрепата му за прокурора на КС е нормален акт и потвърди, че все пак одобрява гледната точка на последния. Той поиска от съдебната инспекция да събере свидетелски показания от двама журналисти, лингвист, учител по румънски език, полковник (за да обясни как тези хора са разбрали въпросните съобщения) и прокурора на ЧС (за да провери дали е претърпял вреди от публикуване на оспорваните съобщения), съдия (NG), художник и ръководител на университет (за да свидетелстват за нивото на професионална честност на кандидата и престижа на правосъдието преди и след двете оспорвани публикации).

12 . На 05.02.2019 г. съдебната инспекция прие показанията на съдия Н.Г., с цел определяне степента на професионална коректност на жалбоподателя и престижа на правосъдието преди и след публикуването на оспорените съобщения, и отхвърли останалите показания на н. съображения, че не са релевантни с оглед предмета на спора. Съдия Н. Г., която каза, че не е обърнала много внимание на начина, по който пресата е представила твърденията на жалбоподателя, обяви, че въпросното първо съобщение е безобидно. Тя обясни, че жалбоподателят е „ активист, борец и много решителен човек “, който публикува много. Относно второто съобщение тя твърди, че не го е чела. Що се отнася до добрия имидж на правосъдието преди и след публикуването на първото съобщение, тя каза, че не е забелязала промяна и уточни, че това съобщение не е излизало на първа страница в националния печат.

13 . На 12.02.2019 г. жалбоподателят е разпитан от съдебен инспектор. Той декларира,

че от 2003 г. има навика да комуникира в медиите чрез телевизионни програми, а от 2011 г. да публикува ежедневно съобщения в профила си във Фейсбук, чийто брой е около 50 000 абонати. Той обясни, че първото съобщение е част от дебатите, които назначаването на началник-щаба на армията предизвика и имаше за цел да привлече вниманието на читателите към една много важна тема. Всъщност той добави, че както предвижда конституцията, армията също изпълнява ролята на гарант на демокрацията и че следователно наличието на лидер на армията, назначен по политически критерии, вероятно ще има отражение върху живота на гражданите. Така той се позова на историческите събития, случили се по време на революцията от 1989 г. Той поясни, че това не е било нито предупреждение, нито покана за пренебрегване на закона, а просто напомняне за законовите разпоредби по този въпрос. Той добави, че съобщението няма връзка със съдебната му дейност, а е в основата на притесненията му като гражданин. Според него фактът, че някои журналисти са разбрали погрешно посланието, което иска да предаде, не се дължи на него и гражданите са свободни да публикуват коментари на страницата му във Фейсбук. По отношение на второто съобщение жалбоподателят потвърди, че се бори за независимост на съдебната власт и че подкрепя всяка инициатива по този въпрос. Според него, съгласно свободата на изразяване, той е бил свободен да публикува съобщения на страницата си във Фейсбук, стига да не коментира висящи съдебни дела или съдебни решения или да атакува други магистрати. Накрая той поиска изслушването на няколко души (магистрати, журналисти, студенти, преподаватели), които го познаваха и които биха могли да свидетелстват за професионалния му интегритет и имиджа на правосъдието. Съдебната проверка е изслушала петима съдии и един секретар и е отхвърлила останалите искания на жалбоподателя за събиране на доказателства. Мнозинството от интервюираните описват въпросното лице като честен съдия, много активен в областта на правното образование на младите хора и заемал честни лични обществени позиции.

14 . На 20 февруари 2019 г. съдебната инспекция реши да приеме сезирането автоматично за накърняване на честта и доброто име на правосъдието (член 99 а) от закон № 303/2004 – параграф 28 по-долу), за да предприеме дисциплинарни действия и по този начин препраща делото към дисциплинарната секция на съдиите от CSM.

III. ДИСЦИПЛИНАРНОТО НАКАЗАНИЕ, НАЛОЖЕНО НА ЖАЛБОПОДАТЕЛЯ ОТ ДИСЦИПЛИНАРНАТА СЕКЦИЯ НА СЪДИИТЕ НА CSM

15 . На 16 април 2019 г. дисциплинарната секция на съдиите от CSM, събрана във формация, съставена от девет съдии, отбеляза отсъствието на жалбоподателя, прецени, че вече не е необходимо отново да изслушва свидетелите, взе под внимание забележките предявено от съдебния инспекторат и отложи връчването на решението си за 07.05.2019г.

16 . С решение от 7 май 2019 г. дисциплинарната секция прие дисциплинарното наказание с мнозинство на гласовете. Той установи, че жалбоподателят е извършил дисциплинарното нарушение, предвидено в член 99 (а) от Закон № 303/2004 и съгласно член 100 (b) от Закон № 303/2004 от същия закон (параграф 28 по-долу) , разпореди възнаградението му да бъде намалено с 5% за два месеца. За да стигне до това заключение, дисциплинарната секция първо отбелязва, че онлайн вестник е публикувал първото съобщение на жалбоподателя (параграф 5 по-горе) и че след това няколко други медии на свой ред са публикували статии в пресата относно това съобщение. След това отбелязва, че жалбоподателят е публикувал второ съобщение на страницата си във Facebook, свързано със статия, свързана с интервю, дадено от прокурора на CS, придружено от коментар, направен от жалбоподателя (параграф 6 по-горе). Той установи, че жалбоподателят е пренебрегнал стандартите за поведение, които обикновено се налагат на съдиите, и е причинил вреда на съдебната система като цяло.

17 . Дисциплинарната секция припомни, че съдиите са длъжни да не уронват достойнството на своите функции или безпристрастността и независимостта на правосъдието, да проявяват сдържаност, когато властта е застрашена и Безпристрастността на съдебната власт, както и правото да изразяват мнението си в внимателен начин, за да се избегне рискът от застрашаване на общественото уважение и доверие в съдебните органи. Дисциплинарната секция цитира *Morissens v. Белгия* (№

11389/85 , Решение на Комисията от 3 май 1988 г., Решения и доклади 56, стр. 127), *Wille v. Лихтенщайн* ([GC], № 28396/95 , ECHR 1999 - VII), и, *mutatis mutandis* , *Özpinar v. Турция* (№ 20999/04 , § 68, 19 октомври 2010 г.). Той счита, че противно на фактическата ситуация, установена от Съда по делото *Вака v. Унгария* ([GC], № 20261/12 , §§ 168-176, 23 юни 2016 г.), начинът, по който жалбоподателят по настоящото дело е представил своята гледна точка, е неподходящ за статута му на съдия и е вероятно ще постави под въпрос доверието в държавните институции. Той счита, че жалбоподателят, като намеква, че публичните институции са контролирани от политици и като предлага намесата на армията като възможно решение за гарантиране на демокрацията, е пренебрегнал задължението за сдържаност от страна на магистратите. Що се отнася до второто оспорвано съобщение, съдебната секция счита, че използваният език, по-специално изразът „ прокурор, в чиито вени тече кръв “, надхвърля границите на приличието и тези на статута на магистрат.

18 . Дисциплинарната секция счита, че въпреки че използваният стил е реторичен, посланието, което жалбоподателят иска да предаде, е ясно и лесно за разбиране от тези, които са го прочели и коментирали. Следователно това не бяха ценностни оценки, а обикновени клеветнически твърдения, без аргументи, които биха могли да поставят под въпрос доверието в държавните институции. Следователно целта на подхода на жалбоподателя не е да инициира дебат по въпроси от обществен интерес или от голямо значение за съдебната система. Дисциплинарната секция добави, че фактът, че е избрал социална мрежа, за да направи оспорваните изявления, засилва желанието на жалбоподателя да разкрие съобщенията си на всички, които имат достъп до страницата му във Facebook. Освен това това се потвърждава от изявленията, направени от засегнатото лице пред съдебния инспекторат (параграф 13 по-горе). Дисциплинарната секция счита, че линията на защита, избрана от жалбоподателя, по-специално тази, която има за цел да подчертае позицията му на обикновен гражданин, не може да изключи неговата дисциплинарна отговорност, тъй като магистратите трябва да покажат умереност и предпазливост при упражняването на свободата си на изразяване както при изпълнение на функциите си, така и в личния си живот, за да избегнат негативното обществено възприятие по отношение на безпристрастността, независимостта и престижа на правосъдието. Той счита, че начинът, по който жалбоподателят е избрал да подходи към въпроса за удължаването на мандата на началник-щаба на армията и да коментира интервюто с прокурора CS, вероятно ще наруши справедливия баланс между правото му на свободата на изразяване и легитимния интерес на една демократична държава да гарантира, че обществената услуга отговаря на целите, посочени във втората алинея на член 10 от Конвенцията. Следователно дисциплинарната секция приема, че мненията на жалбоподателя, изразени публично и извън професионалните му задължения, както и начинът на отразяване на въпросните събития, използвайки неуместни и неприлични изрази, противоречат на достойнството на длъжността му и уронват безпристрастността добрият образ на справедливостта.

19 . По отношение на дисциплинарното нарушение, извършено от жалбоподателя, дисциплинарната секция приема, че съответното лице е приело факта, че чрез поведението си (публикуване на оспорваните съобщения в неговия акаунт във Facebook, последвано от приблизително 50 000 души – параграф 13 по-горе), той е пренебрегнал законовите разпоредби (параграф 28 по-долу) и социалните стандарти, свързани със зачитането на единодушно приетите морални ценности. Следователно той заключава, че е налице непряка, неумишлена дисциплинарна грешка, която е оказала въздействие върху общественото доверие и уважение към магистратите, както и върху добрия имидж на правосъдието, тъй като мненията на жалбоподателя, изразени в тези съобщения, са били възприети и коментирани от голяма част от медиите, генерирайки големи обществени дебати. Що се отнася до санкцията, тя се позовава на вредите, причинени на социалните отношения, свързани със съдебната дейност като цяло, на реалните и лични обстоятелства на жалбоподателя, както и на възпитателната и превантивната роля на дисциплинарния процес и отбелязва, че съобщенията на засегнатото лице, възприети от медиите, породиха подозрения у обществото относно спазването на законовите задължения на магистратите. След като взе предвид сериозността на въпросното дисциплинарно нарушение, последиците от него и дългогодишната липса на обществено доверие в съдебната система, той счете, че би било за предпочитане в този случай да

участва в обективен дискурс и да смекчи дисфункции на съдебната система. Всички тези елементи обосновават прилагането на санкция (намаляване на възнаграждението на жалбоподателя с 5% за два месеца – параграф 16 по-горе), така че да предупреди засегнатото лице за възможните последици от отношение, подобно на бъдещето.

20 . Подчертавайки липсата на дисциплинарна вина, вменена на жалбоподателя, трима от деветте членове на дисциплинарната секция излязоха с особено мнение, в което обясниха, че жалбоподателят е изразил в първото си съобщение лично мнение по актуална тема към конкретния момент, а именно въпросът за съдебното преустановяване на удължаването на мандата на началник-щаба на армията, прекратяване, първоначално прието от апелативния съд и след това отхвърлено от Върховния касационен съд (наричан по-нататък „Върховният съд“). Въпросните трима съдии считат, че *забраната на магистратите да правят всякакви критични коментари по въпроси от общ интерес означава прекомерно ограничаване на свободата им на изразяване*. Що се отнася до второто оспорвано съобщение, те считат, че с публикуването на коментар след статията, насочена към прокурора на CS (статия, която също предизвика дебати във форум, организиран за магистрати), жалбоподателят не е извършил дисциплинарно нарушение и че не е нанесена вреда на честта и добрия имидж на правосъдието. Във всеки случай, както се вижда от събраните от съдебната инспекция свидетелски показания, засегнатото лице е много активно лице в социалните мрежи, което проявява интерес към проблемите, свързани с гражданското общество, занимава се с правното образование на младите хора и чиито публикации само е създал неутрален имидж в очите на колегите си магистрати (параграфи 12 и 13 по-горе). Тримата съдии от малцинството добавиха, че различните интерпретации, дадени от медиите на съобщенията на жалбоподателя, не се дължат на него и че простият факт за него, че е изразил лично мнение по тема от обществен интерес, без никакво позоваване на съда когато е упражнявал функциите си или пред магистратите, не може да доведе до заключението, че съответното лице е нарушило задължението за поверителност. В това отношение несъгласните съдии се позовават на решението по делото *Бака* (цитирано по-горе, § 165). Те считат, че начинът, по който жалбоподателят се е изразил по тема, която е предизвикала големи обществени дебати по време на фактите, няма вероятност да подкопае независимостта, безпристрастността и добрия имидж на правосъдието. И накрая, според въпросните трима съдии, засегнатото лице е изразило ценностни преценки с цел защита на върховенството на закона и не е превишило границите на свободата на изразяване.

IV. ОСПОРВАНЕ НА ДИСЦИПЛИНАРНОТО НАКАЗАНИЕ ПРЕД ВЪРХОВНИЯ СЪД

21 . Жалбоподателят обжалва наложеното му дисциплинарно наказание. Той осъди неговата незаконност и оспори основанията му. Той първо припомни, че магистратът може да бъде санкциониран изключително за дисциплинарни нарушения, предвидени в член 99 от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-долу) и оспори решението на дисциплинарната секция въз основа на неспазване на стандартите за поведение, което според него вече не може да бъде причина за дисциплинарно наказание в неговия случай, особено след законодателните промени, направени през 2005 г. Тогава той критикува неясните оценки без конкретни примери, направени от дисциплинарната секция относно укорителния характер на използваните изрази от него. Той припомни, че след публикуването на първото му съобщение не е имало дебат, но някои медии, свикнали да критикуват съдебната система, са интерпретирали недобросъвестно думите му. Той твърди, че целта на неговото послание е да изрази необходимостта армията да бъде държана извън всякакво политическо влияние, за да се избегне евентуалното ѝ използване в даден момент от лидерите за „защита на демокрацията“. Според него това е послание, което е част от правните учения, които той е давал вече няколко години. Според него нито едно доказателство, нито дори свидетелските показания, събрани от съдебната проверка (параграфи 12 и 13 по-горе), не потвърждават евентуално увреждане на добрия имидж на правосъдието. Според него задължението за тайна се е отнасяло само до функцията му на съдия и висящите дела, които е водил, а не до начина му да се намесва в живота на гражданите.

22 . Що се отнася до публикуването на второто му съобщение, жалбоподателят потвърди, че е изразил възхищението си от прокурора CS и изрази съгласието си с

изявленията, направени от него, които защитава добрия имидж на правосъдието и агитира в полза на разделението между изпълнителната и съдебната власт, в момент, когато много магистрати протестираха в продължение на няколко месеца срещу атаката срещу независимостта на правосъдието, извършена според тях от парламента и правителството чрез законодателни реформи. Освен това жалбоподателят поддържа, че прокурорът С. С. никога не е бил санкциониран за интервюто си. Накрая той твърди, че дисциплинарната секция е отказала да му наложи по-лека санкция. Той посочи, че съдебната проверка не е отнесла предмета на второто съобщение до дисциплинарната част и се позовава *mutatis mutandis* на решение на Конституционния съд, с което се обявява за противоконституционен член от закона, уреждащ адвокатската професия, който се характеризира като виновни действия „вероятно да навредят на добрия имидж на професията“, фразата, критикувана от висшия съд поради липса на яснота и прецизност. Пред Върховния съд жалбоподателят също подава своите писмени становища.

23 . С решение от 18 май 2020 г. Върховният съд отхвърли жалбата на жалбоподателя и потвърди дисциплинарното решение, прието на 7 май 2019 г. (параграфи 16-19 по-горе). При разглеждане на законосъобразността на санкцията Върховният съд отбелязва, че дисциплинарната секция е взела предвид елементите, съставляващи дисциплинарното нарушение, предвидено в член 99 а) от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-долу), а не свързаните с него аспекти към етичния кодекс, което, противно на твърденията на жалбоподателя, би могло във всеки случай да представлява основание за дисциплинарно нарушение.

24 . По отношение на основателността на дисциплинарното решение Върховният съд отбелязва, че дисциплинарната секция е анализирала фактите в светлината на правото на жалбоподателя на свобода на изразяване и задължението му за поверителност. Той счита, че това задължение, защитено от член 99 а) от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-долу), се дължи на общите принципи, управляващи професионалната етика (независимост, безпристрастност и почтеност) и изисква от магистратите умереност и сдържаност в професионалния, социалния и личния живот. Той счете, че е невъзможно да се изброят всички дейности, които могат да нарушат задължението за поверителност, тъй като от магистратите се изисква да адаптират поведението си в съответствие с моралните и етични принципи, общопризнати в обществото, като действат добросъвестно при всички обстоятелства и справедливо и благоприлично. Като подчерта изискването за гарантиране на справедлив баланс между свободата на изразяване и защитата на авторитета на правосъдието, Върховният съд припомни задължението на магистратите да се изразяват по разумен начин, за да запазят правото на гражданите на независимо правосъдие, свободно от политическо влияние и балансиран. Той счита, че начинът, по който жалбоподателят се е изразил (който е неподходящ с оглед на статута му и който може да постави под въпрос доверието в държавните институции), е нарушил въпросния баланс. По-конкретно, според Върховния съд, жалбоподателят е предположил, че държавните институции са контролирани от политици и по този начин е повдигнал възможността армията да „излезе на улицата“; това се равнява на твърдението, както отбелязва дисциплинарната секция, че засегнатото лице е превишило границите на свободата на изразяване. Върховният съд отбелязва, че противно на тезата на жалбоподателя, според която съобщенията му не са получили значително отразяване в медиите (параграф 21 по-горе), дисциплинарната секция е отбелязала, че въпросните съобщения са били обект на статии в пресата, публикувани в пет от най-известните медии и че има вероятност те да създадат връзка сред читателите с исторически събития.

25 . Според Върховния съд тезата на жалбоподателя, според която в сезирането, направено от съдебния инспекторат, не фигурира конкретно позоваване на второто му съобщение (параграф 22 по-горе), е неоснователна, тъй като, както той произтича от мотивите на дисциплинарното решение, изразът „прокурор, в чиито вени тече кръв“, използван от жалбоподателя в съобщението му, публикувано на 10 януари 2019 г. (параграф 6 по-горе), надхвърля границите на благоприличието, изисквано от неговите функции. Висшият съд постановява, че нито дисциплинарната секция, нито съдебният орган са били в състояние да проверят истинността или законосъобразността на твърденията на жалбоподателя и следователно да проверят дали тези твърдения имат или не фактическа основа; това беше лично мнение, което постави под въпрос доверието в държавните институции (включително съдебната система) и израз, който в контекста на

публично действие на съдия беше неуместно.

26 . След това Върховният съд потвърди констатациите, направени от дисциплинарната секция относно косвеното намерение на жалбоподателя и начина, по който той е поел риска, публикувайки двете си съобщения, да навреди на добрия имидж на правосъдието и припомни, че представите за „ чест “, „ професионална почтеност “ и „ добър имидж на правосъдието “ имаха „сложен и динамичен характер и [те] не можеха да бъдат предмет на добре дефинирано ограничение или регулиране “. Той отбелязва, че според дисциплинарната секция следователно е невъзможно тези три понятия да бъдат разгледани чрез извършване на свидетелски показания или проучвания на общественото мнение, както желае жалбоподателят. Отношението в този случай, противоречащо на поведението, което се изисква от един магистрат, трябваше да бъде разгледано в светлината на международни документи, закони или препоръки. Освен това Върховният съд отбелязва, че дисциплинарната секция е разгледала законно всички релевантни критерии (преките последици от фактите, посегателство върху добрия имидж и престижа на правосъдието, поведението на жалбоподателя, неспазването на законовите задължения и използването на език, който надхвърля границите на приличието и почтеността), преди да наложи въпросната санкция на жалбоподателя. Тъй като неподходящото поведение на жалбоподателя е разкрито по негативен начин в медиите и той се е наложил като форматор на мнение, е невъзможно да му се наложи по-лека санкция. Във всеки случай санкцията, наложена на жалбоподателя, представлява една от най-леките санкции, предвидени в член 100 от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-долу).

СЪОТВЕТНАТА ПРАВНА РАМКА И ВЪТРЕШНА ПРАКТИКА

I. ВЪТРЕШНО ПРАВО

A. Конституцията

27 . Съответните разпоредби на румънската конституция гласят следното :

чл.30

Свобода на словото

„ 1) Свободата на изразяване на мисли, мнения и убеждения и свободата на творчество от всякакъв вид (...) са неприкосновени.

(...)

2) Свободата на изразяване не може да накърнява достойнството, честта, личния живот на личността или правото на собствен имидж. »

чл.31

Правото на информация

„ 1) Не се ограничава правото на достъп на лицето до информация от обществен интерес . (...) »

118

Въоръжените сили

“ 1) Армията е подчинена изключително на волята на народа, за да гарантира суверенитета, независимостта и единството на държавата, нейната териториална цялост и конституционна демокрация (...) ”

B. Закон № 303/2004 г

28 . Закон № 303/2004 за статута на съдиите и прокурорите беше в сила до 15 декември 2022 г., когато беше отменен и заменен със Закон № 303/2022 . Съответните разпоредби на Закон № 303/2004 , които вече не се намират в новото законодателство, гласят следното в версията, която е в сила към момента на фактите :

чл.44

„ В конкурси за повишаване в професионална степен могат да участват съдиите и прокурорите, получили при последното оценяване квалификация „ много добър “. ненаказваните през последните три

години и отговарящи на изискванията : (...) »

чл.99

„ Дисциплинарните нарушения представляват :

а) Демонстрации, които подкопават честта, професионалната честност или добрия имидж на правосъдието, извършени при упражняване или извън упражняването на професионални отговорности ;

(...) »

чл.100

„ Дисциплинарните наказания, наложени на съдиите и прокурорите, съобразно тежестта на [извършените от тях] нарушения, са както следва :

а) предупреждението ;

б) намаление в пропорция до 25% на брутно месечно възнаграждение за период от една година ;

в) дисциплинарно преместване в друга юрисдикция, включително по-ниска, за период от една до три години ;

г) отстраняване на функции за срок до шест месеца ;

д) понижаване в длъжност ;

е) изключване от съдебната система ;

(...) »

II. МЕЖДУНАРОДНИ ТЕКСТОВЕ И ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

A. Обединените нации

29 . Основните принципи, свързани с независимостта на съдебната власт, бяха приети на Седмия конгрес на Организацията на обединените нации за превенция на престъпността и третиране на правонарушителите в Милано през 1985 г. Впоследствие те бяха одобрени от Общото събрание в неговите резолюции № 40/ 32 от 29 ноември 1985 г. и 40/146 от 13 декември 1985 г. В съответните им части те гласят следното :

Свобода на изразяване и сдружаване

“ 8. Съгласно Всеобщата декларация за правата на човека магистратите се ползват, подобно на останалите граждани, на свобода на изразяване, убеждения, сдружаване и събиране ; въпреки това, при упражняването на тези права, те винаги трябва да се държат по такъв начин, че да запазят достойнството на службата си и безпристрастността и независимостта на съдебната система. »

30 . На 24 юни 2019 г. специалният докладчик по въпросите на независимостта на съдиите и адвокатите представи своя доклад относно свободата на изразяване, сдружаване и мирни събрания от съдии и прокурори на Съвета по правата на човека, както онлайн, така и офлайн. Съответните препоръки в този случай гласят следното :

Свобода на словото

“ 101. По отношение на свободата на изразяване, съдиите и прокурорите трябва да имат предвид своите отговорности и задължения като държавни служители и да проявяват сдържаност при всички обстоятелства, когато изразяват гледна точка или мнение по начин, който в очите на разумен наблюдател би могъл обективно да навреди на службата им или да компрометира тяхната независимост или безпристрастност.

102. По принцип съдиите и прокурорите не трябва да участват в публични спорове. При определени обстоятелства обаче те могат да дадат своето мнение или да изразят мнение по политически чувствителни въпроси, например когато участват в публични дебати относно закони или политики, които могат да повлияят на техните институции. Ако демокрацията и върховенството на закона са застрашени, съдиите са длъжни да говорят, за да защитят конституционния ред и възстановяването на демокрацията. »

31 . Бангалорските принципи за съдебно поведение (Служба на ООН по наркотиците и престъпността, Виена, 2019 г.) гласят в съответните части следното :

“ 1.6. Съдията ще изтъква и насърчава строгите стандарти на съдебната етика с цел укрепване на общественото доверие в съдебната система, фундаментално доверие за запазване на независимостта на съдебната власт

на съдебната власт.

(...)

2.2. Съдията ще гарантира, че неговото или нейното поведение, както в съда, така и извън него, поддържа и повишава доверието на обществото, адвокатурата и страните по делото в непристрастността на съдията и съдебната власт.

(...)

3.1. Съдията ще гарантира, че поведението му е безупречно в очите на разумен наблюдател.

3.2. Поведението и поведението на съдията трябва да потвърдят общественото доверие в почтеността на съдебната система. Справедливостта не само трябва да бъде въздадена, но и обществото трябва да види, че справедливостта наистина е въздадена.

(...)

4.1 Съдията ще избягва всякакви реални или очевидни некоректности във всички свои дейности.

4.2. Тъй като е постоянно обект на критичен обществен контрол, съдията трябва да приеме личните ограничения, които биха могли да бъдат сметени за обременителни от обикновения гражданин, и трябва да го направи свободно и доброволно. По-специално, поведението на съдията ще бъде в съответствие с достойнството на длъжността магистрат.

(...)

4.6. Подобно на всички останали граждани, съдията има свобода на изразяване, убеждения, сдружаване и събиране, но при упражняването на тези права той винаги ще се държи по такъв начин, че да запази достойнството на съдийската функция, както и непристрастността и независимост на съдебната власт. »

32 . Необвързващите насоки относно използването на социални медии от магистрати, създадени от Глобалната мрежа за съдебна почтеност (Службата на ООН по наркотиците и престъпността) и публикувани през януари 2019 г., гласят следното в съответните им части :

„ 16. Магистратите трябва да избягват изразяването на мнения или съобщаването на лична информация онлайн, което би могло да компрометира съдебната независимост, почтеност, справедливост, непристрастност, правото на справедлив процес или доверието на съда в съдебната власт. Същият принцип важи и за магистратите, независимо дали разкриват или не истинското си име или съдебен статус в социалните медии.

(...) 18. Магистратите трябва да бъдат внимателни по отношение на тона и езика, които използват, и да бъдат професионални и внимателни при всички взаимодействия във всички социални медийни платформи. Може да е полезно да се обмисли, за всяко взаимодействие в платформите на социалните медии (публикации, коментари към публикации, актуализации на статус, снимки и т.н.) въздействието му върху достойнството на съдията, ако бъде разкрито на широката общественост. Същото внимание важи и за реакциите на съдържание в социалните медии, публикувано от други потребители.

(...)

23. Магистратът може да използва платформи на социалните медии, за да следи интересни теми. Може да бъде полезно да следват разнообразна гама от теми и коментатори, за да избегнат създаването на своя собствена „звукова дъска“. Въпреки това, магистратът трябва да внимава да „следва“ или „харесва“ определени групи за застъпничество, кампании или коментатори, когато тяхното свързване може да навреди на общественото доверие в непристрастността на магистрата или съдебната система като цяло. »

В. Съветът на Европа

1. Комитет на министрите

33 . Съответната част от приложението към Препоръка CM/Rec (2010)12 на Комитета на министрите към държавите-членки относно съдиите : независимост, ефективност и отговорности, приета на 17 ноември 2010 г. на 1098-ата ^{срещна} на заместник-министрите, гласи следното :

„ 19. Съдебните производства и въпроси, свързани с правораздаването, са от обществен интерес. Въпреки това правото на информация по този въпрос следва да се упражнява, като се вземат предвид ограниченията, наложени от независимостта на съдебната власт. Следва да се насърчава създаването на длъжности на говорители или служби за преса и комуникация под отговорността на съдилищата или докладване на съдебните съвети или други независими органи. Съдиите трябва да бъдат съдържани в отношенията си с медиите.

(...)

21. Съдиите могат да извършват дейности извън служебните си задължения. За да се избегне всеки реален или предполагаем конфликт на интереси, тяхното участие трябва да бъде ограничено до дейности, съвместими с тяхната безпристрастност и независимост. »

2. Венецианска комисия

34 . Докладът относно свободата на изразяване на съдиите, приет от Венецианската комисия на нейната 103-та пленарна сесия (19-20 юни 2015 г.), гласи следното в съответната част :

„ 80. Европейските законодателни и конституционни разпоредби и съответната съдебна практика показват, че гаранциите за свобода на изразяване се прилагат и за държавни служители, включително съдии. Въпреки това, особеностите на техните задължения и отговорности, както и необходимостта да се гарантира безпристрастността и неутралността на съдебната система, се считат за легитимни цели за налагане на определени ограничения върху тяхната свобода на изразяване, сдружаване и събрания, включително тяхната политическа дейност.

81. Въпреки това Европейският съд счита, че като се има предвид нарастващото значение, придавано на разделението на властите и независимостта на съдебната власт, всяка намеса в свободата на изразяване на съдия изисква внимателно разглеждане. (...)

84. Що се отнася до участието на съдиите в политическия дебат, вътрешнополитическата ситуация, в която се провежда този дебат, също е важен елемент, който трябва да се вземе предвид, за да се определи степента на тяхната свобода. По този начин историческият, политическият и правният контекст на дебата – дали дискусиата се отнася или не до въпрос от общ интерес или дали оспорваните изявления са направени в контекста на предизборна кампания – са особено важни. Демократична криза или събаряне на конституционния ред, разбира се, трябва да се разглеждат като решаващи елементи в конкретния контекст на дадено дело и са от съществено значение при определяне на обхвата на основните свободи на съдиите. »

35 . Последователните изменения на законите на правосъдието в Румъния привлякоха вниманието на Венецианската комисия (вж. становище № 924/2018 относно проекта за изменения на закон № 303/2004 относно статута на съдиите и прокурорите, Закон № 304 /2004 относно съдебната организация и Закон № 317/2004 относно Висшия съдебен съвет, приет от Венецианската комисия на нейната 116-та пленарна сесия, Венеция, 19-20 октомври 2018 г., и Становище № 950/2019 относно извънредни наредби 7 и 12 за преразглеждане на законите на правосъдието, приети от Венецианската комисия на нейната 119-та пленарна сесия, Венеция, 21-22 юни 2019 г.), и Групата държави срещу корупцията (Междинен доклад за съответствие, Предотвратяване на корупцията на парламентаристи, съдии и прокурори , приет от GRECO на неговата 83-та пленарна среща, Страсбург, 17-21 юни 2019 г.).

3. Консултативен съвет на европейските съдии (CCJE)

36 . Становище № 3 на CCJE (2002) на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно принципите и правилата, уреждащи професионалните изисквания, приложими към съдиите, и по-специално етиката, несъвместимото поведение и безпристрастността, гласи следното в своето подходяща част в този случай :

„ б. Безпристрастност и извънсъдебно поведение на съдията

27. Не изглежда желателно да се изолира съдията от социалния контекст, в който той работи : правилното функциониране на правосъдието изисква съдиите да са в синхрон с реалността. Освен това, като гражданин, съдията се ползва от основните права и свободи, признати по-специално от Европейската конвенция за правата на човека (свобода на мнението, религиозна свобода и др.). Следователно, като общо правило, той трябва да остане свободен да упражнява извънпрофесионалните дейности по свой избор.

28. Въпреки това, тези дейности представляват риск за неговата безпристрастност и дори, понякога, за неговата независимост. Ето защо е необходимо да се намери разумен баланс между степента на обществена ангажираност на съдията и запазването на неговата независимост и безпристрастност, както и привидността на тази независимост и безпристрастност при упражняване на функциите му. В този смисъл въпросът, който винаги трябва да се задава, е дали съдията, в специфичен социален контекст и в очите на информиран и разумен наблюдател, участва в дейност, която може обективно да компрометира неговата независимост или безпристрастност. »

37 . Становище № 25 на CCJE (2022) относно свободата на изразяване на съдиите гласи следното в съответните му части в този случай :

“ Препоръки

1. Съдията се ползва с правото на свобода на изразяване като всеки друг гражданин. В допълнение към индивидуалните права на съдията, принципите на демокрация, разделение на властите и плурализъм изискват свободата на съдиите да участват в дебати от обществен интерес, особено по въпроси, свързани със съдебната система.

2. В ситуации, когато демокрацията, разделието на властите или върховенството на закона са застрашени, съдиите трябва да демонстрират твърдост и да имат задължението да говорят открито, за да защитят независимостта на правосъдието, конституционния ред и възстановяването на демокрацията, както на национално, така и на международно ниво. Това включва възгледи и становища по политически чувствителни въпроси и обхваща вътрешната и външната независимост на отделните съдии и съдебната система като цяло. Съдиите, които говорят от името на съдебен съвет, асоциация на съдии или друг орган, представляващ съдебната власт, се ползват с по-голяма свобода на преценка в това отношение.

3. Независимо от асоциациите на съдиите, съдебните съвети или друг независим орган, отделните съдии имат етично задължение да разясняват на обществеността съдебната система, функционирането на правосъдието и неговите ценности. Като подобряват разбирането, прозрачността и помагат да се избегнат обществени изопачавания, съдиите могат да помогнат за насърчаване и запазване на общественото доверие в съдебната дейност.

4. При упражняването на свободата на изразяване съдиите имат предвид своите специфични отговорности и задължения в обществото и проявяват сдържаност при изразяването на възгледите и мненията си при всякакви обстоятелства, при които в очите на разумен наблюдател тяхното изявление би могло да компрометира тяхната независимост или безпристрастност, достойнството на службата им или застрашават авторитета на съдебната система. По-специално, те трябва да се въздържат от всякакви коментари по съществуващото на делата, които разглеждат. Съдиите също трябва да запазят поверителността на производствата.

5. Като общо правило съдиите трябва да избягват участието си в публични спорове. Дори в случаите, когато членството им в политическа партия или участието им в публичен дебат е разрешено, е необходимо съдиите да се въздържат от всякаква политическа дейност, която би могла да компрометира тяхната независимост или безпристрастност или репутацията на съдебната власт.

6. Съдиите трябва да са наясно с ползите и рисковете от медийната комуникация. За тази цел съдебната власт трябва да осигури обучение на съдиите, което да ги запознае с използването на медиите, които могат да се използват като отличен инструмент за обществена осведоменост. В същото време съдиите трябва да са наясно с факта, че когато използват социални медии, всичко, което публикуват, става постоянно, дори след като бъде изтрито, и може да бъде свободно интерпретирано или дори извадено от контекста. Псевдонимите не покриват неетично поведение онлайн. Съдиите трябва да се въздържат от публикуване на каквото и да било, което би могло да компрометира общественото доверие в тяхната безпристрастност или да урони достойнството на тяхната служба или на съдебната система. »

С. Европейският съюз

38. В своя доклад относно развитието на ситуацията в Румъния по отношение на реформата на съдебната система и борбата с корупцията, в контекста на ангажиментите, поети от тази страна по Механизма за сътрудничество и проверка (СМВ), публикуван на 8 юни 2021 г., Европейската комисия посвети глава, включваща актуализации относно развитието след доклада на МСВ от октомври 2019 г. по отношение на реформата на съдебната система и борбата с корупцията. Съответната част от този доклад гласи следното :

“ (...) Три закона за правосъдието определят статута на магистратите и организират съдебната система и Висшия съвет на съдебната власт. Следователно те са от съществено значение за гарантиране на независимостта на магистратите и правилното функциониране на съдебната система. Измененията на тези закони за правосъдието през 2018 г. и 2019 г., които все още са в сила, оказаха сериозно въздействие върху независимостта, качеството и ефективността на съдебната система. Сред основните идентифицирани проблеми са създаването на отдел за разследване на престъпления в рамките на съдебната власт (SIJ), системата за гражданска отговорност на съдиите и прокурорите, схемите за ранно пенсиониране, достъпът до професията, както и статута и назначаването на висши-класирани прокурори. Прилагането на изменените закони бързо потвърди изразените опасения и през следващите години се появиха нови проблеми. (...)

През отчетния период съдебните институции отчитат цялостно намаляване на дейността на съдебната инспекция, изразено по-специално в по-малкия брой служебни дисциплинарни производства, които будят опасения по отношение на обективността. Въпреки това остават случаи, при които дисциплинарни разследвания и тежки санкции срещу магистрати, критикуващи ефективността и независимостта на съдебната система, предизвикват безпокойство [Като пример можем да цитираме дисциплинарни процедури, разнообразни от предложението за превантивно отстраняване от длъжност до закриването на дисциплинарния съд. разследване и решението на СМВ срещу съдии от магистратски

асоциации, които се противопоставиха на промените със задна дата от 2017-2019 г. и обжалваха пред Съда на Европейския съюз искания за преюдициално заключение (дисциплинарното разследване се отнася до групови разговори, изтекли от частна група в социалната мрежа); и отстраняването от длъжност на съдия за 6 месеца на основание, че е критикувал публично съдебната инспекция и функционирането на СИИ.]. Забавянето от страна на съдебната инспекция при разглеждането на жалбите се разглежда и като начин за поддържане на натиск върху съдията или прокурора, докато тече разследването (...). »

МЯСТО

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 10 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

39. Жалбоподателят поддържа, че дисциплинарната санкция, постановена от дисциплинарната секция на съдиите на CSM на 7 май 2019 г. и потвърдена от Върховния съд на 18 май 2020 г., представлява непропорционална намеса в упражняването на правото му на свобода на изразяване, както е предвидено в член 10 от Конвенцията, съгласно който :

“ 1. Всеки има право на свобода на изразяване. Това право включва свобода на мнение и свобода да получавате или съобщавате информация или идеи без намеса от страна на публичните власти и независимо от границите (...)

2. Упражняването на тези свободи, включващи задължения и отговорности, може да бъде предмет на определени формалности, условия, ограничения или санкции, предвидени в закона, които представляват мерки, необходими в едно демократично общество за националната сигурност, териториалната цялост или обществената безопасност, отбраната на реда и предотвратяването на престъпленията, защитата на здравето и морала, защитата на репутацията или правата на другите, за предотвратяване на разкриването на поверителна информация или за гарантиране на авторитета и безпристрастността на съдебната власт. »

A. По допустимостта

40. Съдът отбелязва, че правителството не оспорва допустимостта на това оплакване.

41. Отбелязвайки, че това оплакване не е явно необосновано или недопустимо поради друга причина, посочена в член 35 от Конвенцията, Съдът го обявява за допустимо.

B. На заден план

1. Тезиси на страните

a) Кандидатът

42 . Жалбоподателят счита, че намесата в упражняването на правото му на свобода на изразяване не е „ предвидена от закона “, а именно от член 99 а) от Закон № 303/2004 относно статута на съдиите и прокурорите (параграф 28 по-горе) . Той заявява, че на въпросната статия липсват яснота и прецизност и че не отговаря на критерия за предвидимост. В тази връзка той се позовава на съвместно отворено писмо, подписано от 500 магистрати, адресирано до министъра на правосъдието, което подчертава, наред с други неща, непредвидимия характер на въпросните разпоредби (параграф 47 по-долу). Относно целта на оспорваната намеса, той твърди, че санкцията, състояща се в намаляване на заплатата му за упражняване на свободата на изразяване, без никаква връзка с професионалната му дейност, не може да се счита за преследваща легитимната цел „ защита на правата на другите ” (включително независимостта и безпристрастността на съдебната система) по смисъла на член 10 от Конвенцията.

43. Що се отнася до „ необходимостта в едно демократично общество “ от намесата, жалбоподателят се позовава на общите принципи относно изразяването, установени в съдебната практика на Съда, и подчертава, че е трябвало да се ползва от по-високо ниво на защита, тъй като публикациите му, свързани с предмет от общ интерес, а именно функционирането на съдебната система. В това отношение той цитира *Roland Dumas v. Франция* (№ 34875/07 , § 43, 15 юли 2010 г.) и *Morice v. Франция* ([GC], № 29369/10 , § 125, ЕСПЧ 2015 г.). Разчитайки на *Wille v. Лихтенщайн* ([GC], № 28396/95 , § 63, ЕCHR 1999 - VII), той счита, че е необходимо да се разгледа съдържанието на неговите изрази в светлината на делото като цяло. Той поддържа, че нито един елемент не потвърждава евентуална липса на фактическа основа или излишък от допустима критика от чисто професионална гледна

точка. Според него оспорваната санкция не е била необходима и е имала възпиращ ефект върху упражняването на свободата му на изразяване по теми като независимостта на държавните институции, включително тази на съдебната система, която също е била особено засегната от законодателните промени.

б) Правителството

44 . Позовавайки се на делото *Vaka v. Унгария* ([GC], № 20261/12 , §§ 162-164, 23 юни 2016 г.), Правителството припомня, че членовете на публичната служба (включително магистрати) се ползват от защитата, предлагана от член 10 от Конвенцията, но че поради статута си те имат задължението да се пазят и че трябва да използват свободата на изразяване съдържано, когато има вероятност авторитетът и безпристрастността на съдебната власт да бъдат подкопани. Правителството не оспорва наличието на намеса в упражняването на правото на свобода на изразяване от страна на жалбоподателя, но счита, че тя е била предвидена от закона, че е преследвала легитимна цел и че е била необходима в едно демократично общество. Що се отнася на първо място до предвидимостта на закона, той поддържа, че дори и да е отворен за различни тълкувания, член 99 а) от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-горе) не е в противоречие с изискванията на Конвенцията. Поради това той приканва Съда да приложи съдебната практика на *Eminağaoğlu v. Турция* (№ 76521/12 , §§ 129-130, 9 март 2021 г.), тъй като това са стандарти, свързани с поведението на членовете на съдебната система, за които е подходящо да се възприеме разумен подход за оценка на точността на разпоредбите приложимо. Обръщайки се след това към легитимната цел, той счита, че оспорваната мярка е насочена към независимостта и правилното функциониране на правосъдието и следователно защитата на реда и защитата на правата на другите (правителството се позовава в това отношение в *Özpinar v. Turkey* решение , № 20999/04 , § 56, 19 октомври 2010 г.) и че националните власти са претеглили правото на жалбоподателя на свобода на изразяване и задължението на магистратите за преценка. Той обяснява, че при извършването на това балансиране националните органи също така са разгледали задълбочено съдържанието, формата на двете съобщения на жалбоподателя, както и цялостния фактически контекст, преди да заключат, че съответното лице не е изпълнило наложеното задължение за резервация върху него.

45 . Що се отнася до условието за „необходимост в едно демократично общество“, Правителството припомня, че оспорваната санкция е резултат от мненията, публично формулирани от жалбоподателя, и средствата, избрани от него, за да ги изрази. Въпреки че подчертава задължението да не се уронва достойнството на длъжността съдия и безпристрастността на правосъдието, както и границите на свободата на изразяване в случай на магистрати, правителството поддържа, че дисциплинарният орган е установил, че жалбоподателят се е изразил в социалните мрежи по неподходящ начин, като поставя под съмнение доверието в държавните институции, по-специално като намеква, че политиката контролира институциите и като предлага намесата на армията за гарантиране на демокрацията, в нарушение на задължението за съдържаност, наложено на магистратите. Той счита, че националните власти са заключили, че това не са оценъчни оценки, а обикновени унизителни изявления, неподкрепени с подходящи аргументи, които, с оглед на избраните от жалбоподателя средства за разкриването им, поставят под съмнение доверието в държавните институции. Правителството също така подчертава, че оспорваната санкция представлява втората най-тежка санкция сред предвидените в член 100 от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-горе) и че тя е била оправдана от факта, че жалбоподателят се е установил като форматор на мнения и беше един от най-четените съдии в Югоизточна Европа . Според правителството санкцията не е непропорционална на преследваната законна цел и може да се счита за „необходима в едно демократично общество“. Правителството цитира в това отношение *Panioglu v. Румъния* (№ 33794/14 , §§ 119 и 123, 8 декември 2020 г.).

° С) Форумът на съдиите в Румъния

46. Третата страна подчертава, че последователните изменения, направени в законите, уреждащи функционирането на съдебната система, са били обект на критика от страна на Съвета на Европа (параграф 35 по-горе) и няколко професионални асоциации на национално ниво за подкопаване на независимостта на съдебната власт, особено чрез

пациопално пиво за подклубаване на папредиока в съдебната независимост, особено чрез увеличаване на посегателството на изпълнителната власт върху съдебната. Той счита, че съществуват няколко ограничения по отношение на свободата на изразяване на съдиите и че вътрешното законодателство не е достатъчно ясно и точно ; всъщност оставя твърде много място за тълкуване в това отношение. Той твърди, че в Румъния свободата на изразяване за съдиите практически не съществува и че тя по никакъв начин не следва общите принципи, припомнени в случая *Бака* , цитиран по-горе. Вътрешното законодателство доведе до многобройни разследвания, като тези, проведени след 2018 г. срещу главния прокурор, председателя на Върховния съд и главния прокурор на Националната дирекция за борба с корупцията (третата страна, която се намесва, цитира в това отношение *Kövesi v дело Румъния* , № 3594/19 , 5 май 2020 г.), тъй като позволява всяко поведение на съдия да бъде характеризирано като незаконно. Според третата страна никаква ясна дефиниция на изразите „ чест “ , „ почтеност “ и „ добър имидж на правосъдието “ , нито каквато и да е добре установена съдебна практика биха могли да насочат съдиите, които вероятно ще бъдат подложени на дисциплинарно наказание на основание от член 99, буква а) от Закон № 303/2004 (параграф 28 по-горе).

47 . На 23 декември 2021 г., в отворено писмо, подписано от 500 румънски магистрати и адресирано до CSM и министъра на правосъдието, беше поискано тази разпоредба да бъде отменена, тъй като не дава възможност да се определи какво поведение би могло да причини посегателство върху честта и професионалния интегритет. Встъпилата трета страна поддържа, че начинът, по който се прилага текстът на въпросния закон, би могъл да накара Съда да установи, че това е наказателно обвинение по смисъла на член 6 от Конвенцията. В доклада си до Европейския парламент и Съвета, публикуван на 8 юни 2021 г., Европейската комисия установи, че има случаи, при които са наложени дисциплинарни разследвания и тежки санкции срещу магистрати, критикуващи ефективността и Независимостта на съдебната система е довела до опасения (параграф 38 по-горе). Съдийският форум подчертава важността на зачитането на правото на свобода на изразяване на съдиите и неговата необходимост ; всички ограничения трябва да бъдат ясно обосновани и да имат очевидна връзка, която трябва да остане между забранената дейност и възможността съдията да упражнява дейността си по безпристрастен начин. Съдията също е член на обществото и не може да бъде принуден да се изолира и да се изключи от социалната реалност.

2. Оценка на съда

а) Относно наличието на намеса

48. Страните се съгласяват, че дисциплинарното наказание, наложено на жалбоподателя, представлява намеса в неговото упражняване на правото му на свобода на изразяване по смисъла на първия параграф на член 10 от Конвенцията (параграфи 42 и 44 по-горе). Съдът не намира причина да заключи друго.

б) Относно законността на намесата

49. В настоящия случай е безспорно, че въпросната намеса – дисциплинарната санкция в резултат на дисциплинарното разследване – е имала правно основание, а именно членове 99 (а) и 100 (b) от Закон № 303 /2004 (параграф 28 по-горе), и че тези разпоредби са били достъпни за жалбоподателя.

50. Остава открит въпросът дали въпросните правни норми отговарят и на изискването за предвидимост. Съдът припомня, че степента на прецизност, изисквана от вътрешното законодателство, зависи до голяма степен от разглеждания текст, областта, която обхваща, и качеството на неговите получатели. Освен това законова разпоредба не противоречи на изискването, подразбиращо се от понятието „ предписано от закона “ , просто защото се поддава на повече от едно тълкуване. И накрая, основната отговорност на националните власти е да тълкуват и прилагат вътрешното законодателство (*Vogt срещу Германия* , 26 септември 1995 г., § 48, серия А № 323).

51. В настоящия случай Съдът отбелязва, че жалбоподателят, подкрепен от Форума на съдиите в Румъния, критикува предполагаемата липса на предвидимост на термините, използвани в член 99 а) от Закон № 303/2004 (параграфи 42 и 44 по-горе) , и по-специално понятия като „ чест “ , „ професионална почтеност “ , както и „ добрият имидж на правосъдието “ , които според него са от общ характер и подпозват на няколко тълкувания

правосъдието, които според него са от общ характер и подлежат на няколко тълкувания. Правителството оспорва тази теза (параграф 44 по-горе). В настоящия случай Съдът приема, че понятия като „чест“, „професионална почтеност“ и „добър имидж на правосъдието“ са от общ характер и се поддават на няколко тълкувания. Въпреки това, по отношение на стандартите, свързани с поведението на членовете на съдебната система, трябва да се възприеме разумен подход за оценка на прецизността на приложимите разпоредби (вижте, *mutatis mutandis*, *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, № 21722/11, § 178, ECHR 2013 и *Eminağaoğlu*, цитирано по-горе, § 128 - 130). В настоящия случай жалбоподателят, магистрат и следователно експерт в правната област, би могъл да се позове на съответната национална съдебна практика, за да провери какво тълкуване е дадено на спорните понятия, като вземе предвид, че по силата на обстоятелствата, изразите, съдържащи се в закона, са предназначени да се прилагат в много различни ситуации, че абсолютната прецизност при изготвянето на законите е изправена пред риска от създаване на определена твърдост и че необходимостта от адаптиране към променящите се ситуации предполага, че много закони използват повече или по-малко неясни формули, чието тълкуване и прилагане зависят от практиката (*Bouton срещу Франция*, № 22636/19, § 33, 13 октомври 2022 г.). От това Съдът заключава, че оспорваната намеса е „предвидена от закона“ по смисъла на неговата съдебна практика.

° С) За наличието на легитимна цел

52. Съдът отбелязва, че правителството се позовава на задължението за преценка на магистратите, за да оправдае започването на дисциплинарно разследване срещу жалбоподателя и налагането на оспорваната санкция спрямо него (параграф 44 по-горе). Задължението за дискретност на съдиите се основава на желанието да запазят своята независимост и безпристрастност, както и авторитета на своите решения (параграф 57 по-долу). Следователно може да се счита, че произтичащата от това намеса в правото на свобода на изразяване на жалбоподателя е преследвала поне една от целите, признати за легитимни от Конвенцията, в този случай гарантирането на авторитет и безпристрастност на съдебната система (вж., *mutatis mutandis*, *Eminağaoğlu*, цитирано по-горе, § 131).

Остава да се определи дали тази намеса също е била „необходима в едно демократично общество“ за постигане на въпросната цел.

д) За необходимостта от намеса в едно демократично общество

i. Основни принципи

53. Общите принципи, които трябва да се прилагат при оценката на необходимостта от намеса в упражняването на свободата на изразяване, са потвърждавани многократно от Съда (вж. например в решението *Vaka*, цитирано по-горе, § 158, или в *Halet v. Люксембургско* решение ([GC], № 21884/18, § 110, 14 февруари 2023 г.), в следните условия:

„Свободата на изразяване представлява една от съществените основи на едно демократично общество, едно от съществените условия за неговия прогрес и развитието на всеки човек. При спазване на параграф 2 от член 10, той се прилага не само за „информация“ или „идеи“, получени с благосклонност или считани за безобидни или безразлични, но и за тези, които обиждат, шокират, тревожат: така диктува плурализмът, толерантността и дух на откритост, без който няма „демократично общество“. Както е посочено в член 10, то е придружено от изключения, които обаче изискват тясно тълкуване и необходимостта от ограничаването му трябва да бъде убедително установена (...)

Прилагателното „необходим“ по смисъла на параграф 2 на член 10 предполага належаща социална нужда. Най-общо казано, „необходимостта“ от намеса в упражняването на свободата на изразяване трябва да бъде убедително установена. Разбира се, основно зависи от националните власти да преценят дали има такава необходимост, която да оправдае тази намеса, и за тази цел те се ползват с известна свобода на преценка. Това обаче е съчетано с контрола на Съда, свързан както със закона, така и с решенията, които го прилагат.

При упражняване на правомощията си за контрол Съдът трябва да разгледа намесата в светлината на целия случай, включително съдържанието на оспорваните забележки и контекста, в който са били излъчени. По-специално, Съдът трябва да определи дали въпросната мярка е била „пропорционална на преследваните легитимни цели“ и дали мотивите, посочени от националните власти, за да я оправдаят, изглеждат „уместни и достатъчни“. По този начин Съдът трябва да се увери, че националните власти са приложили правила, съответстващи на принципите, заложили в член 10 и

националните власти са приложили правила, съответстващи на принципите, заложени в член 10, и освен това въз основа на приемлива оценка на релевантните факти. »

а) Колкото до свободата на изразяване на магистратите

54 . Съдът счита, че в едно демократично общество въпросите, свързани с функционирането на правосъдието, са от общ интерес (*Morice*, цитирано по-горе, § 128). Въпреки това, дебатите по въпроси от общ интерес обикновено се ползват от високо ниво на защита съгласно член 10, което върви ръка за ръка с особено ограничена свобода на преценка за властите (*Morice* , цитирано по-горе, §§ 125 и 153). Дори ако въпрос, порождащ дебат относно съдебната власт, има политически последици, този прост факт сам по себе си не е достатъчен, за да попречи на съдия да направи изявление по темата (вж., *mutatis mutandis* , *Wille* , цитирано по-горе, § 67). Съдът трябва внимателно да проучи всяка намеса в упражняването на свободата на изразяване от съдия (*Żurek срещу Полша* , № 39650/18 , § 224, 16 юни 2022 г.; *Harabin срещу Словакия* (реш.) 62584/00 , ЕСПЧ 2004 г. – VI ; *Wille* , цитирано по-горе, § 64 *in fine* , и *Baka* , цитирано по-горе, § 165).

55 . Вярно е, че конкретната мисия на съдебната власт в обществото налага на магистратите задължение за сдържаност. По-специално, ние имаме право да очакваме служителите на съдебната власт да използват свободата си на изразяване сдържано, когато има вероятност авторитетът и безпристрастността на съдебната система да бъдат поставени под въпрос (*Wille* , цитирано по-горе, § 64). Разкриването на определена информация, дори и точна, трябва да става с умереност и приличие. В подобен контекст Съдът многократно е подчертавал особената роля на съдебната система в обществото : като гарант за справедливост, основна ценност в една правова държава, тя трябва да се ползва с доверието на гражданите, за да изпълнява своята мисия. Ето защо при упражняването на тяхната съдебна функция на съдебните органи се налага най-голяма свобода на преценка, когато те са призвани да раздават правосъдие, за да се гарантира имиджът им на безпристрастни съдии (*Baka* , цитирано по-горе, § 164, и препратки, цитирани там). Думите на магистрата, за разлика от тези на адвоката, се приемат като израз на обективна оценка, която ангажира не само лицето, което говори, но и чрез него цялата институция на правосъдието (*Morice* , цитирано по-горе, § 168).

56 . Следователно може да се окаже необходимо да се защити правосъдието срещу деструктивни атаки, лишени от сериозна основа, особено когато задължението за резервиране забранява на съответните магистрати да реагират (*Прагер и Обершлик срещу Австрия* , 26 април 1995 г., § 34, серия № 313 , *Koudetchkina срещу Русия* , № 29492/05 , § 86, 26 февруари 2009 г. и *Ди Джовани срещу Италия* , № 51160/06 , § 71, 9 юли 2013 г.).

57 . Естеството и тежестта на наложените санкции също са фактори, които трябва да се вземат предвид при оценката на пропорционалността на намесата. Наистина, намесата в свободата на изразяване рискува да има възпиращ ефект върху упражняването на тази свобода (*Guja v. Moldova* [GC], № 14277/04 , § 95, ЕСПЧ 2008, *Morice* , цитирано по-горе, § 127, и *Baka* , цитиран по-горе, § 160).

58 . В рамките на член 10 от Конвенцията, Съдът трябва да разгледа въпросните изявления, като вземе предвид обстоятелствата и целия контекст на делото като цяло (вж., *mutatis mutandis* , *Morice* , цитирано по-горе, § 162 ; *Wille* , цитирано по-горе, § 63 ; и *Albayrak v. Turkey* , § 40, 31 януари 2008 г.), придавайки особено значение на позицията, заемана от жалбоподателя, на неговите изявления и на обстоятелствата, при които тези -тези - са формулирани.

б) Колкото до свободата да получаваш и предаваш информация в Интернет

59 . Днес Интернет се е превърнал в едно от основните средства за упражняване на свободата на изразяване, тъй като предоставя основни инструменти за участие в дейности и дискусии, засягащи политически въпроси и политически дебати от общ интерес (*Владимир Харитонов срещу Русия* , № 10795/14 , § 33, 23 юни 2020 г., и *Мелике срещу Турция* , № 35786/19 , § 49 *in fine* , 15 юни 2021 г.). Съдът също така счете, че уебсайтовете допринасят значително за подобряване на обществения достъп до новини и като цяло за улесняване на разпространението на информация (*Delfi AS срещу Естония* [GC], № 64569/09 , § 133, ЕСПЧ 2015) и че в в този контекст функцията на блогърите и популярните потребители на социални медии може също да бъде приравнена на тази на „обществен пазач“ по отношение на защитата, предлагана от член 10 (*Magyar Helsinki*

Bizottság срещу Унгария [GC], № 18030/11 , § 168, 8 ноември 2016 г.).

60. Въпреки това предимствата на този информационен инструмент, електронна мрежа, обслужваща милиарди потребители по целия свят, са придружени от известен брой рискове : Интернет сайтовете са информационни и комуникационни инструменти, които се отличават особено от печатната преса, особено с по отношение на способността им да съхраняват и разпространяват информация, а онлайн комуникациите и тяхното съдържание е много по-вероятно от писмената преса да нарушат упражняването и ползването на права и основни свободи, по-специално правото на зачитане на личния живот (*Société Éditatrice de Mediapart и други срещу Франция* , № 281/15 и 34445/15 , § 88, 14 януари 2021 г., *ML и WW срещу Германия* , № 60798/10 и 65599/10 , § 91, 28 юни 2018 г. *Швейцария* , № 17676/09 , § 59, 7 юни 2016 г., и *Правое дело срещу Украйна*, № 33014/05 , § 63, ЕСПЧ 2011 г.

61 . Явно незаконни коментари, включително клеветнически, омразни или призоваващи към насилие коментари, могат да бъдат излъчени както никога досега по целия свят за няколко секунди и понякога да останат онлайн за много дълго време (*Savva Terentyev v. Russia* , № 10692 /09 , § 79, 28 август 2018 г. и *Savcı Çengel срещу Турция* (реш.), № 30697/19 , § 35, 18 май 2021 г.).

62 . Въпреки това Съдът може да вземе предвид и други елементи, смекчаващи въздействието на съобщенията на интернет потребителите върху легитимните интереси, защитени от член 10 § 2 от Конвенцията. Изпращането на съобщение в среда, запазена за професионалисти в определена област, може да бъде сред тези елементи, ако разпространението на това съобщение е твърде ограничено, за да причини значителна вреда, за разлика от съобщение, което би било достъпно за всички интернет потребители (вижте *mutatis mutandis* , *Kozan срещу Турция* , № 16695/19 , § 66, 1 март 2022 г. , където Съдът взе предвид, *наред с другото* , че всички членове на група във Facebook, в която са разменени определени съобщения, са юристи, че съобщенията, споделени там са били видими само за потребители, които са били членове на нея (затворена група във Facebook) и че тази група не е била достъпна за всички интернет потребители, тъй като не се е появявала в търсачките на уебсайтове).

63. Съдът също така припомня, че хипервръзките допринасят за правилното функциониране на интернет, защото правят информацията достъпна чрез свързване на елементи един към друг ; те служат само за насочване на вниманието на читателя към факта, че определена информация е достъпна на друг уебсайт (*Magyar Jeti Zrt срещу Унгария* , № 11257/16 , §§ 73-74, 4 декември 2018 г.). Въпросът дали създаването на хипервръзка представлява разпространение на клеветнически елементи изисква националният съдия да направи индивидуална оценка на всеки конкретен случай, а не да търси отговорност от създателя на хипервръзката само по достатъчни и уместни причини, като определи, по-специално и между другото, дали създателят се е абонирал (или не) за съдържанието на хипервръзката (*Magyar Jeti Zrt* , цитирано по-горе, §§ 76-77, 80 и 83).

ii. Прилагане на тези принципи към настоящия случай

64 . Съдът първо отбелязва, че по време на фактите жалбоподателят е бил съдия в Окръжния съд на Клуж (параграф 4 по-горе). Тази роля му възложи задължението да бъде гарант на индивидуалните свободи и върховенството на закона, чрез приноса му за правилното функциониране на правосъдието и по този начин за общественото доверие в него (вж., *mutatis mutandis* , *Kayasu срещу Турция* , № 64119/00 и 76292/01 , § 91, 13 ноември 2008 г.). Следователно имаме право да очакваме жалбоподателят да е използвал свободата си на изразяване съдържано, като авторитетът и безпристрастността на съдебната власт вероятно ще бъдат поставени под въпрос (вижте съдебната практика, цитирана в параграф 56 по-горе). Въпреки това Съдът счита, че всяка намеса в свободата на изразяване на магистрат в ситуацията на жалбоподателя изисква внимателно разглеждане от негова страна (вижте съдебната практика, цитирана в параграф 54 *in fine* по-горе).

65. След това Съдът отбелязва, че въпросната дисциплинарна санкция се основава на неспазване от страна на жалбоподателя на задължението му за дискретност и на посегателство върху достойнството на длъжността съдия, върху безпристрастността и добрия имидж на правосъдието поради двете послания които засегнатото лице е публикувало в профила си във Фейсбук. В този случай дисциплинарният орган счита, че с

публикуването на първото си съобщение жалбоподателят е поставил под съмнение, недвусмислено и пред няколко хиляди читатели, доверието в институциите, като намеква, че те са контролирани от политическата класа и предлага намеса на армията като решение за гарантиране на конституционната демокрация. Що се отнася до второто съобщение, съдържащо хипервръзка, водеща към интервюто с прокурора на CS, придружено от коментар на жалбоподателя, дисциплинарният орган е на мнение, че езикът, използван от жалбоподателя, надхвърля границите на приличието и статута на магистрат (параграфи 16-19 по-горе). Тези констатации бяха потвърдени след обжалване от жалбоподателя от Върховния съд (параграфи 23-26 по-горе).

66. Съдът счита, че при достигането на тези заключения националните съдилища нито са извършили балансиране на заложените интереси в съответствие с критериите, изложени в практиката на Съда, нито са анализирали надлежно необходимостта от намеса в правата на жалбоподателя право на свобода на изразяване (вж., *mutatis mutandis*, *Tête срещу Франция*, № 59636/16, §§ 57-60, 26 март 2020 г.). Този неуспех да се балансира конкуриращи се интереси сам по себе си е проблематичен по отношение на член 10 от Конвенцията (вж., *mutatis mutandis*, *Nadtoka v. Russia*, № 38010/05, § 47, 31 май 2006 г.).

67. В действителност националните съдилища, макар да цитират съдебната практика на Съда, се ограничават до оценка на начина, по който жалбоподателят се е изразил, без да транспонират използваните от него изрази в по-широкия контекст, който е техен, а именно този на дебат по въпроси от общ интерес (параграфи 16-19 и 23-26 по-горе; вжте също, *mutatis mutandis*, *Месич срещу Хърватия*, № 19362/18, § 89, 5 май 2022 г.). Въпреки това, Съдът не изпуска от поглед факта, че определени изрази, използвани от жалбоподателя, действащ магистрат, могат да изглеждат *prima facie* съмнителни, като се има предвид по-специално общият им характер - всъщност става въпрос за внушение, че идеята за политически „контрол“ на няколко държавни институции (параграфи 5 и 6 по-горе) – и като се вземе предвид задължението за поверителност, което се изисква от съответното лице (вжте съдебната практика, цитирана в параграф 55 по-горе).

68. Що се отнася до първото оспорвано съобщение, Съдът отбелязва, че то по-скоро съдържа критика към политическите влияния, за които се твърди, че са претърпели определени институции, в този случай полицията, съдебната система и армията. Жалбоподателят се позовава на конституционните разпоредби, които предвиждат, че армията е подчинена на волята на народа (параграф 27 по-горе) и поставя под въпрос рисковете от всякакъв политически контрол върху тази институция. Използвайки риторични въпроси, той покани своите читатели да си представят армията, действаща един ден против волята на народа, позовавайки се като претекст на факта, че иска да защити демокрацията; Според него това е обикновена подробност, която крие по-сериозен проблем (параграф 5 по-горе).

69. Противно на аргумента, изтъкнат от Правителството (параграф 45 по-горе), Съдът следователно счита, че поставени в техния контекст (параграфи 70-71 по-долу), коментарите на жалбоподателя представляват оценъчни съждения, според които конституционната демокрация е била в опасност в случай на възобновяване на политическия контрол върху обществените институции. Тези забележки, които не се поддават на демонстрация на тяхната точност (*Morice*, цитирано по-горе, § 126), следователно засягат въпроси от общ интерес, свързани с разделението на властите и необходимостта от запазване на независимостта на институциите на една демократична държава.

70. Що се отнася до въпроса дали „фактическата основа“, на която се основават тези ценностни преценки, е достатъчна, Съдът отбелязва, че всъщност дисциплинарните органи, които са преследвали жалбоподателя, не са оспорили неговата теза, според която е имало значителен дебат в гражданското общество по въпроса за удължаване на мандата на началник-щаба на армията (параграфи 16-19 и 23-25 по-горе), процедура, която изглежда е станала предмет на правен казус (параграф 20 по-горе).

71. Освен това, преди съдебната проверка, засегнатото лице обоснова забележките си, като се позова на опасността, която би могло да представлява назначаването на армейски лидер, което би се основавало на политически критерии, и даде като пример събитията, случили се по време на революцията от 1989 г. (параграф 13 по-горе); Върховният съд постанови, че оспорваните послания е вероятно да създадат връзка у читателите с

исторически събития (параграф 24 по-горе). По този въпрос Съдът се позовава на общите обстоятелства около убийствените репресии, извършени с помощта на армията, на демонстрациите от декември 1989 г., избухнали срещу бившия тоталитарен режим, както са обобщени в делото *Сдружение „ 21 декември , 1989 ” и други v. Румъния* (№ 33810/07 и 18817/08 , §§ 12 - 18, 24 май 2011 г.) и отбелязва, че жалбоподателят се позовава на исторически въпроси, контекст, в който по принцип изтичането на времето увеличава обхвата на свободата на изразяване, на която се ползват участниците в дебат по такива въпроси (вижте, *mutatis mutandis* , *Smolorz срещу Полша* , № 17446/07 , § 38, 16 октомври 2012 г. и препратките, цитирани там).

72 . По отношение на второто оспорвано съобщение Съдът отбелязва, че жалбоподателят е публикувал на страницата си във Facebook хипервръзка, водеща към статия в пресата, публикувана на новинарски сайт, съдържаща интервюто с прокурора на CS относно управлението на наказателни дела от обществеността на министерството и на затрудненията, които срещат прокурорите при разглеждане на възложените им дела. Показването на тази хипервръзка беше придружено от коментар, написан от жалбоподателя, който похвали смелостта на въпросния прокурор, че се осмели да говори открито за освобождаването на опасни задържани, за инициативите, които според него са лоши, за променят законите за организацията на съдебната система, както и линчуването на магистрати (параграф 6 по-горе).

73 . Съдът отбелязва, че съобщението на жалбоподателя отбелязва придържане към съдържанието на въпросната статия и по-специално към идеите, изразени от прокурора CS, което освен това се потвърждава от позицията, защитавана от засегнатото лице по време на дисциплинарното разследване (параграф 11 по-горе ; вижте, *a contrario* , *Magyar Jeti Zrt* , цитирано по-горе , §§ 78-79).

74 . Като се има предвид това, в очите на Съда, макар да се придържа към идеите, изразени от прокурора CS в интервюто му, жалбоподателят желае да участва в дебат относно проблемите, пред които са изправени румънските магистрати по това време. Съществуването на този дебат в част от румънските магистрати относно възможните последици от последователни промени в законите за организацията на съдебната система по отношение на независимостта на правосъдието се потвърждава и от третата участваща страна, Форумът на Съдии на Румъния (параграф 44 по-горе), както и от Венецианската комисия (параграф 35 по-горе) и от Европейската комисия (параграф 38 по-горе), и не е бил оспорван от дисциплинарни органи (параграфи 16-19 и 23-26 по-горе). Наистина трябва да се подчертае, че в този тип дела Съдът придава значителна тежест на вътрешния контекст, в който се случват оспорваните изявления (вж. съдебната практика, цитирана в параграф 58 по-горе).

75 . Поради това Съдът счита, че позицията на жалбоподателя очевидно е била част от дебат по въпроси от общ интерес, по отношение на законодателните реформи, засягащи съдебната система (вж., *mutatis mutandis* , *Žurek* , цитирано по-горе, § 224, *Kozan срещу Турция* , № 16695/19 , § 64, 1 март 2022 г., *Мирослава Тодорова срещу България* , № 40072/13 , § 175, 19 октомври 2021 г., *Kövesi* , цитирано по-горе, § 207, и *Вака* , цитирано по-горе, § 171 ; вижте също в този смисъл параграф 102 от доклада относно свободата на изразяване, сдружаване и мирни събрания от съдии и прокурори, цитиран в параграф 30 по-горе, параграф 19 от приложението към Препоръката на Комитета на министрите към държавите-членки относно съдии, цитирано в параграф 33 по-горе, както и параграфи 1 до 3 от Становище № 25 на CCJE, цитирано в параграф 37 по-горе). Следователно, по отношение на това второ съобщение, както и на първото, Съдът е на мнение, че всяка намеса в упражняването на свободата на предоставяне или получаване на информация е трябвало да бъде обект на строг контрол, свобода на преценка на властите на държавата-ответник да бъдат намалени в такива случаи (вж. съдебната практика, цитирана в параграф 54 по-горе) . Според нея обаче румънските съдилища не са взели надлежно предвид тези елементи.

76. Като се има предвид това, Съдът потвърждава отново принципа, според който магистратът има право да се очаква да използва свободата си на изразяване съдържано, като авторитетът и безпристрастността на съдебната власт са податливи да бъдат поставени под съмнение (параграфи 29-37 и 56 по-горе). Като използва своя акаунт във Facebook, който е достъпен за обществеността (вж. *a contrario* , *Kozan* , цитирано по-горе, § 66), жалбоподателят поема определени рискове. Наистина публикуваните по този

Съдът, установявайки, че не е предвидено от румънския закон, публикуването по този начин коментари могат да бъдат излъчени както никога досега по целия свят, за няколко секунди и понякога остават онлайн за много дълго време (вижте съдебната практика, цитирана в параграфи 59-62 по-горе) . Въпреки това, както Съдът констатира (параграфи 68-75 по-горе), коментарите не са явно незаконни, клеветнически, насаждащи омраза или призоваващи към насилие (виж, *a contrario* , *Savva Terentyev*, цитирано по-горе, § 79, и *Savcı Çengel*, цитирано по-горе, § 35).

77. След това Съдът отбелязва, че Върховният съд е счел, че съдилищата не са били в състояние да преценят дали твърденията на жалбоподателя имат фактическа основа или не (виж, *a contrario*, *Morice* , цитирано по-горе, § 126) и че е очевидно че личното мнение на жалбоподателя, изразено по този начин, поставя под въпрос доверието в държавните институции (параграф 25 по-горе) .

78. Освен това, по отношение на второто оспорвано съобщение, което включва показването на хипервръзка, Съдът отбелязва, че проверката на националните органи се фокусира само върху езика, използван от жалбоподателя, без да се ангажира с индивидуална оценка и без да носи отговорност поради достатъчни и уместни причини (параграфи 17 *in fine* и 18 *in fine* по-горе). Подобна проверка обаче е още по-необходима в настоящия случай, доколкото нито един елемент от досието не потвърждава незаконния характер на съдържанието, публикувано от жалбоподателя (сравнете с *Magyar Jeti Zrt* , цитирано по-горе, § 19).

79. Що се отнася до израза „ прокурор, който има кръв във вените си “, критикуван от дисциплинарните органи и от Върховния съд (параграфи 18 *in fine* и 25 по-горе), Съдът е на мнение, че жалбоподателят е искал да подчертае смелостта на прокурора CS, който публично изрази своята критика по въпроси от общ интерес, засягащи съдебната система (параграфи 72-73 по-горе), и че не иска да се изразява по унизителен начин.

80. И накрая, по отношение на дисциплинарното наказание, Съдът отбелязва, че националните съдилища не са взели предвид опасностите, залегнали в основата на възпиращия ефект на наложеното наказание (вж. съдебната практика, цитирана в параграф 57 по-горе), а напротив , счита за положителен елемент факта, че това би обезсърчило жалбоподателя да прави подобни коментари в бъдеще (параграф 19 *in fine* по-горе). Освен това, Съдът придава значителна тежест на факта, че националните съдилища не са наложили най-леката санкция на жалбоподателя (което по време на фактите е било предупреждение – параграф 28 по-горе), което несъмнено е имало „ смразяващ ефект “, тъй като трябва да е обезсърчил не само самия жалбоподател, но и други съдии да участват в бъдеще в публичен дебат по въпроси, свързани с разделението на властите или законодателните реформи, засягащи съдилищата, и по-общо, по въпроси, свързани с независимостта на правосъдие (виж, *mutatis mutandis* , *Žurek* , цитирано по-горе, § 227 ; *Kozan* , цитирано по-горе, § 68 ; и *Мирослава Тодорова*, цитирано по-горе , § 176, с препратките, цитирани там).

81 . Освен това, в очите на Съда, решението на дисциплинарната секция, потвърдено от Върховния съд, не съдържа достатъчно причини, за да обоснове по подходящ начин заключението, че чрез своите съобщения жалбоподателят е извършил атака срещу достойнството и честта на професията на магистрата (вж., *a contrario* , *Simić срещу Босна и Херцеговина* (реш.), № 75255/10 , §§ 35-36, 15 ноември 2016 г.).

82 . Всички горепосочени съображения карат Съда да заключи, че в контекста на балансирането на конкуриращи се интереси националните съдилища не са взели предвид надлежно някои важни фактори, по-специално по отношение на по-широкия контекст, в който са включени твърденията на жалбоподателя, участието в дебат по въпроси от общ интерес, въпросът дали оценъчните преценки, изразени в настоящия случай, се основават на достатъчна фактическа основа и накрая потенциално възпиращия ефект на наложената санкция. Освен това не е достатъчно доказано наличието на посегателство срещу достойнството и честта на магистратската професия. По този начин националните съдии не са предоставили на свободата на изразяване на съответното лице тежестта и значението, които тази свобода заслужава по смисъла на съдебната практика на Съда, дори в лицето на използването на средство за комуникация (в този случай Facebook акаунт, достъпен за обществеността), което може да породи основателни въпроси по отношение на спазването на задължението за поверителност на магистратите.

83 . Съдът заключи, че румънските съдилища не са представили уместни и достатъчни причини, за да оправдаят твърдената намеса в правото на свобода на изразяване на

приипити, за да оправдаят твърдителната намеса в правото на свобода на изразяване на жалбоподателя и че следователно е налице нарушение на член 10 от Конвенцията.

II. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

84. Жалбоподателят се оплаква, че разследването е увредило професионалната му репутация и че дисциплинарното наказание е увредило социалната и професионалната му репутация и е имало отрицателно въздействие върху кариерата му. Той се позовава на член 8 от Конвенцията, който гласи следното :

“ 1. Всеки има право на зачитане на личния му живот (...)

2. Може да има намеса от публичен орган в упражняването на това право само до степента, в която тази намеса е предвидена от закона и представлява мярка, която в едно демократично общество е необходима за сигурността, националната сигурност, обществената безопасност , икономическото благосъстояние на страната, защитата на реда и предотвратяването на престъпления, защитата на здравето и морала или защитата на правата и свободите на другите. " това

А. Тезиси на страните

1. Правителството

85. Правителството оспорва приложимостта на член 8 от Конвенцията. Той подчертава, че на жалбоподателя е предоставено намаление на заплатата за ограничен период от време и че не е бил освободен от задълженията си (той цитира, *обратно* , решенията *Oleksandr Volkov* , цитирано по-горе, § 48, и *Özpinar* , цитирано по-горе, §§ 67 - 79). Той моли Съда да приложи в този случай съдебната практика *по дело Denisov v. Украйна* ([GC], № 76639/11 , §§ 128-134, 25 септември 2018 г.). Алтернативно Правителството моли Съда да установи, че намесата е предвидена от закона, че се основава на задължението за преценка на магистратите и че е необходима в едно демократично общество.

2. Кандидатът

86 . Жалбоподателят твърди, че мотивите, дадени от Върховния съд за оправдаване на санкция, която не е най-леката (параграф 28 по-горе), поставят под съмнение моралните му ценности, причиняват му страдание и оказват значително психологическо въздействие, когато трябва да защитава правото си на свобода на изразяване пред лицето на приписаната му вина за накърняване на добрия имидж и престиж на правосъдието, за неспазване на законовите му задължения, за използване на език, който надхвърля границите на благоприличие и честност, както и за приемане на неподходящо поведение, което уронва престижа на правосъдието (параграф 26 по-горе). Той поддържа, че намесата е била без правно основание, поради липса на достатъчна предвидимост. Той твърди, че оспорваната санкция му е попречила през 2021 г. да представи кандидатурата си за позиция като съдия в Апелативния съд на Клуж. Той поставя в досието копие от решението за отхвърляне на молбата му поради неизпълнение на условието, наложено от член 44 от Закон № 303/2004 , а именно липсата на дисциплинарна санкция през последните три години (параграф 28 по-горе). И накрая, според жалбоподателя намаляването на заплатата му създава икономически проблеми за него, тъй като той е отговорен за двете си дъщери студентки и майка си и трябва да изплаща банков заем. В тази връзка той предоставя документи, доказващи грижите за двете му дъщери ученички, документи, свързани с пенсионирането на майка му, както и извлечения от банкови сметки, отнасящи се за 2019 г., в които се споменава плащането на неговите кредити, както и „Други разходи“.

В. Оценка на съда

1. Основни принципи

87. Съдът припомня, че понятието „ личен живот “ е широко понятие, което не се поддава на изчерпателна дефиниция. Това понятие обхваща физическата и морална цялост на дадено лице, както и множество аспекти на неговата физическа и социална идентичност. То включва по-специално право на лично развитие и право на установяване и развитие на връзки с другите и с външния свят (*Денисов* , цитирано по-горе, § 95, и *Полес Рибалда и други срещу Испания* [GC] № 1874/13 и 8567/13 §§ 87 – 88 17 октомври

ДАНЕЛС срещу Румъния [СД], [10171/10](#) и [55771/10](#), 33 от СД, 11 октомври 2019 г.).

88 . Професионалните спорове по своето естество не са изключени от обхвата на понятието „ личен живот “ по смисъла на член 8 от Конвенцията и могат да имат отражение върху определени типични аспекти на личния живот. Тези аспекти включват i) „ вътрешния кръг “ на кандидата , ii) възможността той да създава и развива връзки с други хора и iii) неговата социална и професионална репутация. Проблем обикновено възниква по отношение на личния живот по два начина в контекста на спорове от този тип : или поради причините, които стоят в основата на въпросната мярка (в който случай Съдът възприема подхода, основан на причините), или – в някои случаи случаи – поради последиците върху личния живот (в който случай Съдът възприема подхода, основан на последиците). Ако се следва подходът, основан на последиците, прагът на сериозност, който трябва да бъде достигнат за всеки от горните аспекти, е от решаващо значение. Тежестта на кандидата е да докаже убедително, че този праг е спазен в неговия случай. От него зависи да представи доказателства за последиците от въпросната мярка. Съдът ще признае приложимостта на член 8 от Конвенцията само ако тези последици са много сериозни и засягат личния живот на засегнатото лице по особено забележителен начин (*Денисов* , цитирано по-горе, §§ 115-116), и препраща към критерии за оценка на сериозността или тежестта на предполагаемите нарушения при различни режими (пак там, § 117).

2. Прилагане на тези принципи към настоящия случай

89 . В настоящия случай Съдът припомня, че жалбоподателят е бил длъжен, като част от образуваното срещу него дисциплинарно производство, да намали заплатата си с 5% за период от два месеца (параграф 16 по-горе). Що се отнася до съдържанието на мотивите на националните съдилища, които обосноваха санкцията, наложена на жалбоподателя, Съдът, въпреки че възприема подхода, основан на мотивите (параграф 88 по-горе), отбелязва, че мотивите, изложени за оправдаване на намалението на временната заплата, са строго ограничено до публикуването на въпросните две съобщения и засяга последиците от тези съобщения, както и отношението на жалбоподателя и изразите, използвани от него, които според националните съдилища са накърнили добрия имидж и престижа на справедливост (параграф 26 по-горе). Следователно тези причини са свързани с професионалното поведение на жалбоподателя, а не с личния му живот (виж, *mutatis mutandis* , *Денисов* , цитирано по-горе, § 120).

90. Съдът отбелязва, че нито един елемент, свързан с личния живот на жалбоподателя, не фигурира в мотивите, които са в основата на неговото дисциплинарно наказание. Следователно той ще проучи дали, с оглед на досието и твърденията, направени от жалбоподателя, тази мярка е имала сериозни отрицателни последици върху съставните аспекти на неговия „ личен живот “ (параграф 88 по-горе) . Що се отнася до последиците от въпросната санкция върху „ вътрешния кръг “ на жалбоподателя, той твърди, че тази мярка е довела до намаляване на доходите му, въпреки че е имал няколко лица на издръжка и неизплатени кредити (параграф 86 по-горе). В конкретния случай засегнатото лице не е представило достатъчно доказателства, за да може да се твърди, че намалението на месечното му възнаграждение с 5% само за два месеца е имало сериозни последици върху „ вътрешния кръг “ от личния му живот (сравнете *JB и други срещу Унгария* (решение), № [45434/12](#) и 2 други, § 132, 27 ноември 2018 г. Според Съда няма доказателства, които да сочат, че оспорваната мярка би имала други последици върху „ вътрешния кръг “ на личния живот на жалбоподателя (виж, *mutatis mutandis* , *Денисов* , цитирано по-горе, § 120).

91. След това Съдът отбелязва, че дисциплинарното наказание не е имало ефект на уволнение или уволнение на жалбоподателя от съдебната власт и че той продължава да упражнява функциите си на съдия в същата юрисдикция, заедно със своите колеги. Следователно, дори ако е имало последици върху възможностите му да установява и развива връзки с други, включително от професионално естество, няма фактически елемент, който да направи заключение относно сериозността на тези последици.

92. Що се отнася до професионалната репутация на жалбоподателя, Съдът отбелязва, че в нито един момент националните съдилища не са проверили работата на

жалбоподателя като съдия или са предоставили най-малкото мнение относно неговата компетентност в това качество или относно неговия професионализъм. Дисциплинарното решение само поставя под въпрос спазването от страна на жалбоподателя на задължението за поверителност в контекста на публикуването на оспорваните съобщения (вж. *a contrario* , *Александър Волков* , цитиран по-горе, § 166) .

93. Що се отнася до отрицателното въздействие върху кариерата му, по-специално по отношение на невъзможността, в която той се оказа, да кандидатства в рамките на три години след оспорваното наказание да се възползва от повишение, Съдът припомня, че трябва да се направи разлика, на основание на член 8 от Конвенцията, между общата забрана за постъпване на работа и невъзможността или трудността за получаване на повишение. В настоящия случай единственото обстоятелство, че кариерното развитие е временно отказано на жалбоподателя поради посочените причини, само по себе си не може да има отражение върху развитието на неговата личност или върху способността му да установява контакти с външния свят, което може да засегне правото му за зачитане на неговия личен живот и по този начин да доведе до приложимостта на член 8 от Конвенцията (вж., *mutatis mutandis* , *Briani срещу Италия* (реш.), № 33756/09 , § 23, 9 септември 2014 г.).

94. Що се отнася до социалната репутация на жалбоподателя като цяло, Съдът отбелязва, че критиките, формулирани от националните власти, не са насочени към неговата личност и почтеност в по-широко етично измерение. Въпросната санкция се основава на констатации за нарушения от засегнатото лице на задължението за поверителност, но не поставя под съмнение неговите морални ценности (виж, *mutatis mutandis* , *Денисов* , цитирано по-горе, § 129).

95 . Следователно, като се има предвид, че причините за санкцията не са били свързани с „ личния живот “ на жалбоподателя и че последиците от тази мярка не са имали сериозни отрицателни последици за неговия „ вътрешен кръг “, върху възможността той да установява и развива връзки с други или върху нечия репутация, Съдът счита, че член 8 от Конвенцията не е приложим в настоящия случай. Поради това е уместно да се приеме възражението, повдигнато от Правителството, и да се отхвърли това оплакване за несъвместимост *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията, при прилагане на член 35 §§ 3 а) и 4 от нея.

III. ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

96. Съгласно член 41 от Конвенцията,

" Ако Съдът обяви, че е имало нарушение на Конвенцията или протоколите към нея и ако вътрешното право на Високодоговарящата страна само несъвършено позволява заличаване на последиците от това нарушение, Съдът предоставя на страната на пострадалата страна, ако е приложимо , просто удовлетворение. »

А. Жалко

97. В своите бележки от 30 март 2022 г. жалбоподателят уточнява, че простото установяване на нарушение на членове 8 и 10 от Конвенцията представлява за него достатъчно обезщетение по член 41 от Конвенцията.

98. Правителството моли Съда да вземе под внимание позицията на жалбоподателя и да не му присъжда никаква сума за материални и морални вреди в случай на установяване на нарушение.

99. Като взема предвид позицията на жалбоподателя, Съдът счита, че няма причина да му присъди каквато и да е сума в това отношение (вж. например *Мирослава Тодорова срещу България* , № 40072/13 . § 216 , 19 октомври 2021 г.).

Б. Такси и разноски

100. Жалбоподателят претендира 5 232 евро (EUR) за разходи и разноски, направени от него в производството пред Съда. Той въвежда в досието подробна бележка за таксата в това отношение. Той също така иска присъдената от съда сума да бъде изплатена директно по банковата сметка на неговия адвокат, в съответствие с тяхното писмено споразумение.

101. Правителството иска от Съда да възстанови само разходите и разноските, безспорно свързани с производството пред него, при условие че те са реални, доказани и необходими.

102. Съгласно съдебната практика на Съда, жалбоподателят може да получи възстановяване на своите разходи и разноски само до степента, в която са установени тяхната реалност, необходимост и разумното естество на размера им. В настоящия случай, като взема предвид документите, с които разполага, и своята съдебна практика, Съдът счита за разумно да присъди на жалбоподателя сумата от 5 232 евро заедно с всички разходи, плюс всяка сума, която може да бъде дължима от него като компенсация тази сума. Тази сума трябва да бъде изплатена директно по банковата сметка на представителя на жалбоподателя (вж. например *Khlaifia и други срещу Италия* [GC], № 16483/12, § 288, ECHR 2016 (откъси)).

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ,

1. *Обявява*, единодушно, оплакването относно член 10 от Конвенцията за допустимо и оплакването, формулирано по член 8 от Конвенцията, за недопустимо;
2. *Приема*, с четири гласа на три, че е налице нарушение на член 10 от Конвенцията;
3. *Казано* с четири гласа срещу три,
 - а) която ответната държава трябва да плати на жалбоподателя по банковата сметка на своя представител в рамките на три месеца от датата, на която решението стане окончателно в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, 5 232 евро (пет хиляди и двеста и тридесет и две евро), плюс всяка сума, която може да бъде платена от жалбоподателя като данък, за разходи и разноски, които да бъдат конвертирани във валутата на държавата-ответник по курса, приложим към датата на разпоредбите;
 - б) че от изтичането на посочения период и до плащането, тази сума ще бъде увеличена с проста лихва в размер, равен на този на пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка, приложимо през този период, увеличен с три процентни пункта.

Съставено на френски език, след което съобщено писмено на 20 февруари 2024 г., в съответствие с член 77 §§ 2 и 3 от правилника.

Илзе Фрайвирт
Чиновник

Габриеле Кучко-Щадлмайер
президент

Към настоящото решение, в съответствие с член 45 § 2 от Конвенцията и 74 § 2 от Правилника, е приложено изложението на следните отделни становища:

- *opinion concordante du juge Rădulețu*;
- съвместно особено мнение на съдиите Kucsko-Stadlmayer, Eicke и Bormann.

GKS
AKO

OPINION CONCORDANTE DU JUGE RADULEȚU

Гласувах с мнозинството за нарушението на член 10 и споделям всички аргументи, изложени в мотивите, представени от гледна точка на тази статия. Въпреки това, с оглед на значението на това решение за развитието на съдебната практика на Съда в тази област, бих искал да подчертая няколко важни момента, свързани по-скоро с първото съобщение на жалбоподателя (вж. параграф 5 от решението).

Този казус е *граничен*, защото поставя проблема за границите на задължението на резервните съдии. Едно от неговите предизвикателства е да успее да намери в настоящата съдебна практика на Съда правилата, приложими към този тип ситуации. От тази гледна точка можем да идентифицираме три различни вида правила.

Първо, съществуват общите принципи относно упражняването на свободата на изразяване, разработени в съответната съдебна практика на Съда (вж., наред с другото, *Baka v. Hungary* [GC], № 20261/12, § 158, 23 юни, 2016), принципи, които се прилагат за лица, които участват в дебати от общ интерес. Тези правила позволяват на Съда да извършва строг контрол на пропорционалността и предполагат ограничена свобода на преценка за националните органи.

Второ, Съдът признава известна свобода на преценка на националните власти, когато става въпрос за свободата на изразяване на държавните служители като цяло и по-специално на съдиите, които имат задължение за дискретност (*Baka*, §§ 162-164). В този случай свободата на изразяване на съдиите е по-ограничена поради необходимостта от защита на авторитета и безпристрастността на съдебната власт.

Трето, въпреки че съдиите имат задължения и отговорности, свързани с авторитета и безпристрастността на съдебната власт, Съдът установи, че тяхната свобода на изразяване е по-широка, когато заемат важно място в съдебната йерархия и говорят за функционирането на правосъдието, което е в общия интерес (*Baka*, §§ 165, 166).

Настоящият случай се отнася до съдия, който не е заемал важна позиция в националната правна йерархия (съдия от ведомствен съд) и който е изразил мнението си по тема от общ интерес, която няма пряка връзка с функционирането на правосъдието. Какъв тип правила, сред посочените по-горе, са приложими в този конкретен случай? Очевидно не може да се разчита на третия тип правила, тъй като жалбоподателят не е бил в нито една от специфичните ситуации, сравними с тази на жалбоподателя по делото *Baka*.

В този случай ни остават или общите правила, валидни за всяко лице (първият вид), или специфичните правила, по-рестриктивни, приложими към съдиите и основани на задължението им за резервност (вторият тип).

По мое мнение тези последни правила трябва да се тълкуват, на настоящия етап от съдебната практика, по ограничителен начин, тъй като те представляват изключения от първата група правила (общите принципи относно свободата на изразяване). Този изключителен характер на правилата, основани на задължението за резервиране на съдиите, ни пречи да разширим, чрез тълкуване, тяхното поле на приложение. Досега Съдът ограничаваше прилагането на тези правила до ситуации, в които съдия е направил коментари, които могат да поставят под въпрос авторитета и независимостта на съдебната власт, по-точно когато те засягат теми, свързани с функционирането на правосъдието.

От друга страна, настоящият случай се различава от този тип ситуация, тъй като първото съобщение на жалбоподателя не се отнася пряко до функционирането на правосъдието, а до въпроси от общ интерес. Дори да е изпълнил функцията си на съдия, той е участвал в дебат извън стриктната сфера на правосъдието. Поради тази причина според мен строгите унизителни правила (вторият вид) не са приложими в случая. Следователно споделям мнението на мнозинството, което счита, че трябва да се прилагат общите принципи (първият вид) и че е необходим по-строг контрол на пропорционалността от страна на Съда.

По мое мнение за момента съществуващата съдебна практика на Съда не съдържа правила, позволяващи по-широко тълкуване на задължението на съдиите да бъдат резервирани, което би могло да включва не само техните коментари относно функционирането на правосъдието, но и всяка ситуация, в която те ще участва в общи дебати от обществен интерес.

Вярно е, че жалбоподателят използва доста провокативен език и че коментарите му са изразени в профила му във Фейсбук, който има няколко десетки хиляди абонати. Но той го направи, за да засегне тема от общ интерес. Въпреки това, при липсата на съдебна практика, установяваща ясни и предвидими правила относно степента на задължението на съдиите за преценка в този тип ситуации, при наличието на предмет от общ интерес и особено при липсата на „балансиране на конкуриращи се интереси от националните съдилища (първите, призовани да извършат това упражнение), защитата на свободата на изразяване на жалбоподателя трябва да има предимство.

СЪВМЕСТНО ОСОБЕНО МНЕНИЕ НА СЪДИИТЕ КУЦКО-ЩАДЛАЙЕР, АЙКЕ И БОРМАН

(превод)

1. За наше съжаление не можем да се присъединим към мнозинството в заключението, че в този случай е налице нарушение на правата на жалбоподателя, гарантирани от член 10. Според нас този случай се отнася не толкова до правото на съдия да изразява критика към правителството, но начинът, по който тези критики са били изразени и дали жалбоподателят е упражнявал свободата си на изразяване със сдържаност и благоприличие, които е длъжен да демонстрира като съдия.

2. Общите принципи, свързани със свободата на изразяване на съдиите, са изложени в *Baka v. Унгария* [GC] (№ 20261/12, §§ 162-167, 23 юни 2016 г.). Съдът признава, че съдиите, както всички държавни служители, се ползват от защитата на член 10. Въпреки това, като се има предвид важното място сред държавните органи, заето от съдебната система в едно демократично общество, тя припомни, че имаме право да очакват служителите на съдебната власт да използват свободата си на изразяване сдържано, когато има вероятност авторитетът и безпристрастността на съдебната система да бъдат подкопани. Разкриването на определена информация, дори и точна, трябва да става с умереност и приличие. Като се има предвид всичко, като гарант за справедливостта, основна ценност в една правова държава, съдията трябва да се ползва с доверието на гражданите, за да изпълнява своята мисия (*Baka*, § 164).

3. Когато определят дали намесата в упражняването на правото на свобода на изразяване е пропорционална на целта за защита на авторитета и безпристрастността на съдебната система, националните власти трябва да постигнат справедлив баланс между свободата на изразяване на индивида и „задълженията и отговорностите“, посочен в член 10 § 2. Те се ползват от определена свобода на преценка (*Baka*, § 162). Въпреки това стриктният контрол, упражнен от Съда по делото *Baka*, беше свързан с факта, че жалбоподателят е дал становището си относно въпросните законодателни реформи в професионално качество, в качеството си на председател на Върховния съд и Националния съд. Съвет на правосъдието, като признава, че той има не само правото, но и задължението, като президент на този съвет, да формулира становище относно законодателните реформи, засягащи съдилищата, след като е събрал и синтезирал становищата на по-долните съдилища (*Baka*, § 168). Тясна свобода на преценка се прилага и когато жалбоподателите са членове на съдебни съвети или други представителни органи на съдебната власт (*Sarisu Pehlivan v. Türkiye*, № 63029/19, § 42, 6 юни 2023 г.; *Żurek срещу Полша*, № 39650/18, § 222, 16 юни 2022 г.; 5 май 2020 г.).

4. Жалбоподателят в настоящия случай не е бил в подобна ситуация. Той беше съдия от ведомствен съд без определен статут или отговорност. Нито беше, противно на това, което може да се предположи от позоваването, направено от мнозинството, на принципите, изложени в *Halet v. Люксембург*, № 21884/18, 14 февруари 2023 г. (параграф 53), сигнализиращ в смисъл, че той е бил единственият, който е знаел – или е бил част от малка група, чиито членове са били единствените, които са знаели – какво се случва на работното му място и къде следователно би бил в най-добра позиция да действа в общ интерес, като предупреди своя работодател или общественото мнение (вж. също *Guja v. Moldova*, [GC], № 14277/04, § 72, 12 февруари 2008 г.). Следователно не можем да споделим мнението на мнозинството, че свободата на преценка е била ограничена в този

случай (параграф 75 от решението).

5. В решението по делото *Baka* и последващата съдебна практика Съдът също така се позовава на факта, че оспорваните коментари не надхвърлят сферата на обикновена критика от строго професионален характер (*Baka* , § 171 ; вижте също *Žurek* § 224 ; *Kövesi* § 207 ; *Tuleya v. Poland* , № 21181/19 , § 544 , 6 юли 2023 г. Забележките, които жалбоподателят прави в този случай, обаче не се свеждат до аргументирана критика към ситуацията в съдебната система или към съдебните реформи, а до поредица от твърдения, формулирани на колоритен език. Изказването му засягаше не само съдебната система, но и армията, особено по въпроса за удължаване на мандата на началник-щаба на армията. Това е въпрос, който в момента се разглежда от съдилищата (параграф 20 от решението) и по който жалбоподателят следователно е трябвало да прояви особено внимание, за да запази видимата безпристрастност на съдебната власт. Неговите коментари бяха направени във Facebook, където имаше около 50 000 последователи, и той трябва да е бил наясно, че ще се разпространят бързо и рискуват да бъдат използвани извън контекста.

6. В решението, с което са санкционирали жалбоподателя, националните власти на всички нива са взели предвид юриспруденцията на Съда и са основали това решение изцяло на оценката, че езикът, който е използвал, надхвърля това, което е съвместимо със задължението на магистрат да се изразява благоприлично и че използването на такъв език може да навреди на доверието, което съдебната система трябва да вдъхва на обществото. Не само, че националните органи по принцип са в най-добра позиция да оценят въздействието на използвания език в конкретния контекст на тяхната страна и общество, но има и ясни граници по отношение на степента, в която е подходящо един съдия да „международен съд“ като нашата, която не говори езика, на който са направени забележките и която също не е в най-добрата позиция да оцени въздействието им в контекста на въпросното общество, да се стреми да постави под въпрос тази оценка. Освен това считаме, че решението за санкциониране на жалбоподателя попада в общата свобода на преценка, чрез която се измерва пропорционалността на намесата.

7. Както мнозинството казва в параграф 80 от решението, националните власти са могли да изберат по-лека санкция. Въпреки това наложената санкция - 5% намаление на заплатата за два месеца, не може да се счита за прекомерно сурова.

8. Поради горепосочените причини не успяхме да гласуваме с мнозинството в подкрепа на установяването на нарушение на член 10.